

POLOŽAJ NA MICHIGAN SE NI NIČ SPREMENIL

IMPORTIRANI STAVKOLOMCI SO NESTALNI IN SLABI DELAVCI. KOMPANIJE NAMERAVAJO ZAPRETI NE- KAKI RUDNIKOV. STAVKARJI V COLOREDI NAMERA- VAJO VPORABITI "RECALL." PREMAGARSKI BARO- NI NEČEJO POGAJANJA.

Calumet, Mich., 23. novembra. — Po-
ložaj na bakrenem okrožju na
Michigan, kjer traja že štiri me-
seca največjih stavk v zgodovini
Združenih Držav, je skoro
kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.
Kot je bil prvi teden stavke.

Kompanije lovijo vse, povsod
delavstvo, vendar delavstvo, ki je
poslano v skebstvo, ni zmožno in
ne voljno opravljati težko rudar-
sko delo, in zato bodo kompanije
primorane podati se, ali pa zapre-
ti mnogo rudnikov, kar bi bilo
družbam v mnogo večjo škodo kot
delavecem.
Trinidad, Colo., 23. novembra. —
Stavka v tem premagarskem okra-
ju se ni nič spremenila. Manjše
kompanije so zadovoljne sprejeti
delavske zahteve, večje kompanije
je so pa trdovratne. Skebov kom-
panije ne morejo dobiti, dokler
ne sprejme kapitalisti delavskih
zahtev.
Unija lokomotivskih vodjev in
kurjačev, ki je imela tukaj kon-
vencijo, je sprejela resolucijo, da
se potom "Recall" vzame E. A.
Ammons-u guvernersko mesto, ker
je poslal milico nad stavkarje in
kapitalistom v pomoč.
V Trinidadu je bil vstreljen Ge-
orge W. Belcher, načelnik Baldwin
Feltz detektivske agencije, ki na-
stopa proti stavkarjem po tolovaj-
ski. Belcher je stopil iz neke tr-
afike, ko je vstrelil manj nekdo
iz množice. Zadel ga je v čelo in
bil je takoj mrtav.
Zaprli so Louis Zancanelija,
premagarja iz Avstrije ki je na su-
mu, da je on vstrel Belcherja.
Razglasil se je v Trinidadu preki
sod.
Premagarski baroni se nečejjo
pogajati z odborom premagarjev
ki je bil izvoljen za to svrhu.

MOULTHROP PONEVERIL VELIKANSKE SVOTE.

Philadelphia, Pa. 21. novembra. —
Sidney Moulthrop, prejšnji kratko-
piseec za zveznega senatorja Ja-
mes Hamilton Lewis-a, kateri je
bil aretiran v New York, potem
ko je pisal grozeče predsedniku
Wilson-u čes, da ga bo izdal, je
bil eden najznamenitejših oseb v
Filadelfiji predno je poneveril
\$60,000. — kot uslužbenec pri mi-
ljonarju George Wood. Moulthrop
je vzle svoji zmerni plači vzdrževal
tri palače. V eni je vzdrževal
neko restavratsko strežkinjo, ki
je bila znana kot najlepše dekle
v Filadelfiji v drugi je vzdrževal
val stenografino nekega bančnega
predsednika, in v tretji je živel
sam z njegovo ženo.
Ko je bil Moulthrop aretiran ni
njegov delodajalec, Wood, želel,
da bi ga zaprl, vendar ker je Moul-
throp grozil Woodu, da ve o njem
stvari, vsled katerih bo Wood šel
v ječo, je Wood nastopil proti nje-
mu s tožbo, ker je Moulthrop v
resnici poneveril \$360,000, in ne le
\$60,000. — za katero svoto je bil
prvotno ovaden.
Moulthrop je bil kaznovan na
tri leta ječe.
Predsedniku Wilson je grozil
brez povoda, čes, da bo odkril o
njemu tajne stvari. Posledica te-
ga je, da je zopet v zaporu.

TEŽAK PURAN ZA PREDSEDNIKA WILSON.

Washington, 21. novembra. —
Predsednik Wilson in člani nje-
govega kabineta bodo imeli pura-
ne za Zahvalni dan iz farme kler-
ka poslanske zbornice, Mr. South
Tribble-ja, in sicer čistokrvne
"bronzne" purane, ki imajo tako
dolgi "pedigree" kot je dolga
večnost.
Purani so pitami z zeleno, ko-
stjanji in z rdečo papriko. Pred-
sednikov puran je star leto dni in
bo tehtal štirideset funtov. Drugi
purani za vladne tajnike bodo tehtali
po 25 funtov.

SLEPARJI OPEHARIJO FARMERJA ZA \$3000.

Crookston, Minn., 21. novem-
bra. — Farmer Ole Nelson iz Ma-
pleton, N. D., je kupil petinpet-
deset glav živine od necega tujca
za \$3000. — in je dobil ček na ban-
ki v Euclid, Minn.
Vendar Nelson je prepozno iz-
našel, da je kupil živino od člove-
ka, ki ni bil lastnik živine, in da
je on prodal živino sosleparju pr-
vega moža, s rezultatom, namesto,
da bi imel farmer \$1000. — dobi-
čka bil je za \$3000. — osleparjen.
Navihana sleparja sta zginila.
Nelson se je sešel s prvimi tuj-
cem, ker je iskal, da bi kupil ži-
vino. Tujec pokazal je Nelson-u
lepo čredo živine, ki je bila v ograji
v Crookston, čes, da je njegova,
v resnici je pa spadala mesarju
Walker. Ko je Nelson kupoval
živino, prišel je drugi slepar,
in je ponudil za živino \$4000. —
Nelson ni zgubljal časa, ampak
sklenil je hitro obe kupčije. Iz-
plačil je prvemu tujcu \$3000. —
in od drugega, ki se je predstavil
za Fred L. Tanner-ja, dobil je ček
za \$4000. — ki je narejen na
Euclid banko. Nelson je govoril po
telefonu z blagajnikom Euclid ban-
ke, kateri ga je zagotovil, da ima
Tanner v banki \$8000. — V res-
nici pa ni govoril z blagajnikom
banke, ampak s tretjim sleparjem
ki je čakal pri telefonu v Euclid.

VOJSKA ZVEZNE VLADE OB MEJI POMNOŽENA

VELIKA ARMADA MEKSIKANSKE VOJSKE SE POMIKA PROTI ZMAGOVITIM VSTAŠEM V JUAREC. BOJNA LADJA ZDRUŽENIH DRŽAV ODPELJE MADERO-TA V HAVANO. HUERTA TRDOVRTEN.

Washington, 22. novembra. —
Bojni oddelek zvezne vlade Zdru-
ženih Držav je poslal na meksi-
kansko mejo v Fort Bliss, blizu
El Paso Tex., regiment infante-
rije. Temu dejanju ne pripisuje se
nobena važnost, ker bo infanteri-
ja nadomestila polk jezdecev, ka-
teri se bodo porabili za patrolsko
službo ob meji, in ki so nastavlje-
ni sedaj v El Paso, na meji Meks-
ike.
Beguni Madero, katerim je pred-
sednik Huerta odprl sovražnik, so
bili prepeljani na križarki Ches-
ter, ki spada Združenim Državam,
v mesto Havana, republika
Kuba.
Mesto Meksiko, 22. novembra. —
Meksikanski časniki pod uplivom

vlade so prinesli na prvi strani no-
vico, da nameravajo Združene
Države pripoznati vlado Huerta
Huerta se še ni premaknil niti za
las vzlic vsem pritisku Združenih
Držav, in predno bi se Združene
Države zapletle v vojsko z Mek-
siko, bo najbrže Wilson rajše vse
storil.
El Paso, Tex., 22. novembra. —
Glavni oddelek vstašev pod pove-
ljstvom generala Francisco Villa
je zapustil vzeto mesto Ciudad
Juarez in se pomika proti jugu
proti meksikanski vladni vojski,
ki se pomika iz mesta Chihuahua
proti Juarec. Pod Villa-šom je o-
koli 6000 vstašev. Huda bitka je
neizogibna v par dneh zato ker je
zvezna vojska tudi močna in dobro
oborožena.

VELIKAN IZTRGA ROGOVE Z GLAVE KRAVE.

South River, N. J. 20. novem-
bra. — Henry Crenning, borec se
z besno kravo, ki ga je sunila pro-
ti drevesu, je potegnil iz kravje
glave rogove. Krava je rjove be-
žala od nasprotnika, ki je obdržal
rogove v roki. Crenning je far-
merska korenina, in tehta 285
futov.

ČASNIK IZ LETA 1644 ŠE IZHAJA.

London, 21. novembra. — Naj-
starejši časnik je začel izhajati v
Strassburg na Nemškem leta 1609
pod imenom "Ordinarj Avisa."
Leta 1620 začel je izhajati v An-
tverpenu časnik Nieuwe Thijding-
en, in ta časnik je izhajal 227
let.
Najstarejši sedaj obstoječi čas-
nik je švedski časnik "Gazette,"
ki izhaja že iz leta 1644.

ZALUČA KLADIVO IN TOMETO V SODNIKA.

London, 19. novembra. — Pri
obravnavi militantke Rafaela Pe-
aree, je zalučal nek prisotni mož-
ki v sodnika Lawrence kladivo in
eno zrelo parađižno jabelko.
Kladivo je razbilo steklo, ki je bi-
lo okoli jabelke in tometo je okro-
pil več kraljevih svetovalec.
Sodnik je ravno govoril porot-
nikom, in ko je najhuje napadal
sufragetke je nek možki vstal za-
kričal je "sramota" in zalučal je
proti sodniku kladivo in tometo.
Sodnik je ukazal biričem, da iz-
praznoje sodniško dvorano, vs-
led česar je nastala razburjena
gnječa in ljudje so pobili mnogo
šip.
Militantka, gospodična Pearcee,
je bila obsojena na 18 mesecev je-
če, ker je zažgala neko palačo.

KRVAVA OBLEKA SVEDOČI HUODELSTVO.

Aurora, Ill., 22. novembra. —
V železniškem vozu na katerem
je bil prepeljan les iz South Bend,
Wash., v Aurora, Ill., našla se je
krvava ženska hlačnica, krvava
nemška šolska knjiga, in revolver.
Vsa stvar je bila blizu vrat želez-
niškega voza.
Policeja je mnenja, da je nekdo
vnmoril žensko in da je djal revol-
ver in njeno obleko v železniški
voz, da se je stvar odpeljala v tuji
kraj, da je pa med vožnjo večina
obleke padla skozi vrata ven iz va-
gona. Policija je našla tudi vtise
prstov na vratih železniškega
voza.

DEBS PLAČA DOLG STAVKE Z LETA 1894

Denver, Colo., 22. novembra. —
Evgen V. Debs, vodja socijali-
stične stranke v Ameriki, je po-
plačal dolg; ki je nastal vsled
stavke American Railway Union
leta 1894. Debs ni bil zavezan ni-
ti dolžan poravnati ta dolg, kate-
rega ni napravil on, pač pa uni-
ja, vendar je bil toliko možak, da
je dolg poravnal iz lastnih sred-
stev, katere je pridobil s pisanjem
in govori. Dolg je znašal \$29,000.

LOKOMOTIVA V JEZERU. EDEN MRTEV.

Winnipeg, Man., Can., 21. no-
vembra. — Kmalu po dveh jutraj-
skočila je lokomotiva Canadian
Pacific železnice s tira, 175 milj
vzhodno od Fort William, Ont.,
kjer pelje železnica od 30 do 50
milj tik nad gladino jezera Superi-
rior, in strmoglavila je s kurjačem
vred v jezero. Kurjač je vtonil,
strojevodja je pa skočil skozi vr-
ta in se je rešil. Vsi vozovi so
ostali na železnici. Nesrečo je za-
krivila skala, ki je bila na trač-
nicah.

MURSKI STRELCI RANIJO ZRAKOPLOVCE

Tenan, Maroko. 20. novembra. —
Murski strelci v taboru so strelja-
li na španski zrakoplov in so rani-
li španskega zrakoplovca lajtnan-
ta Gil Ros in stotnika Barriero.
Oficirja bila sta tako težko ran-
jena, da sta težko priletela nazaj
v španski tabor.

OBLETNICA ZBOROVANJA ZA SLOVENSKO ZAVETIŠČE

Na zahvalni dan preteklo bo eno
leto odkar so se sešli v Chicagi
Ill., veljaki slovenski, ter so po-
ložili temelj za Slovensko Zaveti-
šče v Ameriki. Kako se stvar raz-
vija, videli smo tu in tam iz taj-
niških poročil; vendar priznati
moramo, da je stvar nekako mr-
tva, in bilo bi potreba, da se Slo-
venci resneje zavzamejo za to člo-
vekoljubno delo. Prvo leto spr-
vilo se je skup le nekoliko več kot
je bilo spravljenega skup pred orga-
nizacijo. Sedanja glavnicna Slo-
venskega Zavetišča znaša okoli
\$2500, tako, da smo še daleč do
vresničenja.

SODNIJSKI ODLOK ZAPRE VSE SALUNE.

Des Moines, Iowa, 22. novembra. —
Vsled odloka Najvišjega sodišča
v državi Iowa zapreti je moralo
vseh 86 salunarjev v mestu Des
Moines svoje krčme. Anti-saloon
league deluje na to, da bodo za-
prli vse salune tudi po drugih
mestih države Iowa.

STANDARD OIL DRUŽBA PLAČA VELIKE DIVIDENDE

New York, 22. novembra. —
Razne podružbe Standard Oil
kompanije s sedežem v državi New
Jersey, so napravile velike dobi-
čke odkar je bila kompanija raz-
puščena. Dosihmal so plačale dru-
žbe, ki so pod kontrolo Standard
Oil kompanije, \$111,000,000. —
dividende za leto 1913, kar je toli-
ko kot 111 odstotkov na prvotno
glavnico.

OBOROŽENE MILITAN- TKE BODO SPRE- JELE VODITELJICO.

London, 20. novembra. — Že-
nska socijalna in politična unija
je naznanila danes oblasti, da je
organizirala ženski militanti poli-
cijski oddelek. Ženske, omožene
in samske, bodo oborožene in njih
"general" bo Mrs. Flora Drum-
mond.
Ženski bataljon je organiziran
za telesno stražo, ki bo sprejela
slavno militantko Emeline Pank-
hurst dne 3. decembra, ko se vrne
v Anglijo iz Združenih Držav.

TOLPA RAZBIJE URAD SUFRAGETK.

Oxford, Anglija, 21. novembra.
Tolpa mož se je maščevala nad su-
fragetkami, ki so zažgale veliko
skladišče lesa ob reki Thames bli-
zu tukaj. Les je še gorel, ko je
vdrl več mož v glavni stan sufra-
getk in je razdajalo vse pohištvo
in sufragetsko literaturo so zme-
tali na cesto.
Škoda znaša okoli \$100,000. —

GETTYSBURG SLAVI LINCOLN-OV GOVOR.

Gettysburg, Pa., 19. novembra.
Dne 19. novembra 1923 je bilo pet
deset let odkar je usmrčeni pre-
sednik Abraham Lincoln govoril
slavni govor povodom blagoslov-
ljenja "Soldiers' National" pok-
pališča v Gettysburgu dne 19. no-
vembra 1863. K petdesetletnici
zbralo se je mnogo ljudstva in go-
vorili so štirje možje, ki so sliša-
li Lincoln-ov govor pred pol sto-
letjem.

BIK NABODE IN VSMRTI FARMERJA.

Keokuk, Iowa, 21. novembra.
Navadno pohleven bik je nagloma
zbesnel, nabodel je svojega gospo-
darja, farmerja David Weber-ja,
na roge vrge ga je ob tla, in po-
teptal ga je do smrti.
Farmerja so našli vsega razme-
sarjenega in bik je imel krvave
roge in noge.

NOVI VSPEDI BREŽIČNEGA PROMETA.

Washington, 22. novembra. —
Po tritedenskem marljivem pre-
skuševanju dosegel se je, da se je
slišalo potom brežičnega brzoja-
va bitje ure v Eiffel stolpu v Pa-
zu na brežični postaji v Arling-
ton.
Berlin, 22. novembra. — Neka
nemška brežična družba je tele-
fonirala z brežičnim telefonom
iz Newstadt-a v Nemčijo v drža-
vo New Jersey v Ameriki. Daljava
med temi dvema brežičnimi tele-
fonskimi postajama znaša skoro
4000 milj.

NEVARNI VLOMILEC VJET.

Des Moines, Iowa, 21. novem-
bra. — Detektiv Edvard Helin,
glavar Minneapolis in St. Louis
železnice tajnega policijstva je
aretiral v Grinnell, Iowa, nevarne-
ga vlomilca Viljem Wiehra, ka-
teri je eden najneustrašivejših
kriminalov srednjih držav. Z njim
je aretirani tudi pet drugih hudo-
delcev.
Roparji so bili vtaborjeni v po-
slopu državne razstave, in so bili
aretirani po hudi bitki. Na pro-
storu so našli detektivi revolverje,
maske in razne priprave za na-
pravo nitroglicerina iz dinamita.

SPOMLADANSKO VREME V VZHODNIH DRŽAVAH.

Chicago, 21. novembra. — Vre-
me po tej okolici je spomladansko
Toplota v Chicagi je nad 60 sto-
pinj, drevje in grmovje poganja
popke, in po jezeru se kopljejo
predrni mladeniči.
Vreme je pomladansko po vseh
vzhodnih državah in po več kra-
jih cvete cvetlično grmovje in vse
zgeda kot meseca maja. V drža-
vi New York je začelo cvesti sad-
no drevje, posebno jabolke in sli-
ve.

OGNJENIKI V ALASKI BLJUJEJO.

Seattle, Wash., 21. novembra. —
Uradniki združenih Držav, ki so se
vrnili iz Alaske poročajo, da blju-
jejo ognjeniki Illiamma, Augu-
stine in Katmal dim in pepel, in
da je tudi hrib Douglas, začel de-
lovati, četudi se je mislilo, da je
ta ognjenik že izmrll.

ZRAKOPLOVEC PREVRNE TRIKRAT KOZOLEC.

Paris, 21. novembra. — Zrako-
plovec Chanteloup je prevrnil s
svojim zrakoplovom trikrat ko-
zolec eno miljo visoko v zraku, po-
tem se je spustil proti zemlji z gla-
vo zrakoplova naprej in v visočini
70 čevljev je postavil zrakoplov v
ravnotežje in je sedel mirno na
zemljo.

PRODAJALI PIJAČO NA BUŠLE.

Youngstown, O., 22. novembra.
Opojne pijače so se prodajale da-
nes tukaj na bušle, zato ker mora
zapreti 200 salunarjev svoje kr-
čme. Bušli napolnjeni s stekleni-
cami so stali zunaj salunov in na
nekaterih je bil napis: "Last
chance. Only \$1.50 per basket."
— Zadnja prilika. Le \$1.50 za
korbo.

OGNJEGASCI V SUNKU S POCESTNO KARO.

Milwaukee, Wis., 21. novembra.
Dva ognjegasca umirata in dva
sta težko ranjena, ker sta sunila
skup ognjegasci voz in voz poce-
stne železnice vsled goste megle.

BANDIT VSTRELI KONDUKTERJA NA KARL.

Lincoln, Neb., 20. novembra. —
Dva maskirana bandita sta hote-
la napasti po noči karo pocestne
železnice. Motorman je obstrelil
enega bandita, in bandit je vstre-
lil kondukterja Wise.

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

— Karol in Mary Zorko iz New Dulutha sta bila zasačena, da sta prodajala opojne pijače brez dovoljenja. Mary Zorko plačala je \$50. — globe in stroške. Karol Zorko pa ni mogel plačati globe \$100. in odslužil kazni v 60 dnevni zaporom.

Zorkota sta tožila njihju boarderja Tonija Sršak in Angelata Glazar za dolg na hrani in stanovanju. Pri obravnavi sta obtožena izpovedala, da je del dolga za pijačo, katero sta kupila od Zorkotov. Na to izpoved bila sta Zorkota poklicana pred sodišče, in bila sta obsojena.

— V Duluth je dospelo odkar se je lov na srne odprl okoli 500 srn in 25 musov. V severnih gozdih je polno lovev, in predno bo mesec ven, kadar se konča tudi lov, bo poslanih v Duluth gotovo nad 1000 srn in musov.

— Dan Smolčić, ki ima hranilnico na 707 West Superior Street ima nekako čudno zakonito banko v katero se denar lahko vloži, ven dvigniti se pa ne more.

Nik Bugat in Viljem Bicanič sta stanovala pri Smolčić-u, in dala sta mu spraviti, prvi \$50. — in drugi \$65. — Tudi Mihael Kras je zaupal Smolčiću \$10. — brez da bi mu jih Smolčić-kedaj vrnil. Smolčić se je izgovarjal, a vse ni nič pomagalo; sodnik ga je zašil za 30 dni.

Ta dogodek naj bo pa našim ljudem v svarilo, da naj ne zaupajo denarja vsakemu zakonitemu bankirju, ki ima blagajno v svojem žepu. V Ameriki je dovolj zanesljivih nacionalnih in državnih bank, v Ameriki je poštena hranilnica in v teh zavodih je denar vsakakor varnejši naložen, kot pa, če se zaupa tej ali oni osebi. Posebno brez potrdila ni denarja nikomur zaupati.

— St. Louis county — največji in najbogatejši okraj države Minnesota — bo prispevala v državno blagajno v letu 1913 več kot tri in pol milijone dolarjev.

County auditor je cenil bogastvo St. Louis county na \$314,817,268, in ker je naloženega na to vrednost 5.03 mills državnega davka, znašal bo sam državni davek \$1,583,350.

Poleg državnega davka na to imovino, prispevale bodo tudi železnice, ki vozijo po St. Louis County, okoli poldrugi milijon dolarjev državnega davka za leto 1913.

Vrhu teh dveh dohodkov bo država dobila v letu 1913 okoli \$825,000. — iz rudnikov iz St. Louis county, in okoli 30,000. — je dobila država v letu 1913 iz prodaja železnice v St. Louis county, in sicer večinoma kot prvo plačilo.

Urad county auditorja računi sedaj davek, kolikor ga bodo morali prispevati mesta, vasi in podokrajji v St. Louis County. Dosihmal je določen davek le za mesto Duluth, in sicer na 36.3 mills, kar j en mill več kot v letu 1912. Ta davek se bo razdelil tako-le: Država dobi 5.03 mills, county 3.67 mills, šole 11.47 mills, in mesto 16.13 mills.

Davek se zvišal za en mill, da se doseže svota \$545,000. — za napravo in popravilo cest drugo leto, in da se zniža dolg, katerega ima St. Louis county, za \$325,000. —

Od državnega davka dobila bo uprava mesta Duluth za leto 1913 \$835,055.35 in za šolske svrhe je določeno \$593,805.64.

— Dne 15. novembra je izšel v New Duluth novi angleški časnik, ki je znan pod imenom "The Steel Plant News."

Časnik je v političnem oziru neodvisen, in bo izhajal kot tednik.

— Prefrigan tat je vkradel Jožefu Jerveisu, ki je prenočeval v Sixth Avenue hotelu, iz hlačnih žepov \$195. Vrata je imel zaklenjena od znotraj, vendar otkov nad vratmi je bilo odprto. Policija je mnenja, da je rabil tat ključ ali pa trnek za ribolov, in je tako potegnil hlače skozi okno, je izpraznil žepe, in potem je hlače spustil nazaj na stol na katerem so bile preje. Nikdo ni vedel, da ima toliko denarja, vendar mu je hotelir porabil \$10. —

— Pri zgradbi D. M. & N. rudarskega nakladišča št 5 v West Duluth se je vbil predelavec Angus Coleman, 35 let star. Najbrže ni

pravilno stopil na deske grušta in strmoglavil je v globočino 80 čevljev. Bil je takoj mrtev.

To je drugi smrtni slučaj na tej zgradbi. Prva nesreča se je zgojila prvi dan zgradbe, ko je težka traverza pritiskala zgradbenega delavca z železjem Joe Johnsona.

— Dr. H. E. Webster, član zdravstvenega odbora, je nastopil zoper uporabo skupnega kelija pri obhajanju v cerkvah. Kakor znan zavžijejo, protestanti pri obhajilu tudi vino, ki naj bi pomenilo Kristusovo kri, in sicer pijejo pobožni to "kri" vsi iz enega kozarca. Dr. Webster je mnenja, da je to v pospeševanje nalezljivih bolezni, in bo skušal odpraviti to navado.

Nehote nam pride na misel navada poljubovanja slik in namakanje rok v blagoslovljeno vodo v rimskokatoliških cerkvah. Mogoče tudi to in povsem sanitarno.

— V našem uradu so se zglasili: Rojak Vladimir Braj, Soudan, Minn., po sodnijskih opravkih v Duluth.

Martin Rade, Calumet, Mich., Mike Medved, iz Nashauk-a na poti v Barrows, Minn.

Pavel Levstik, Ohisholm, Minn. Frank Dropp, Chisholm, Minn.

AURORA.

— Umril je za legarjem John Zabukovec, agent za Virginia Brewing kompanijo.

— Občinski odbor namerava povečati občinsko elektrarno.

CHISHOLM.

— V bolnišnici leži ednajst bolnikov za škrlatno in zdravstveni zastop bo vkrnil potrebne koračke, da se ta bolezen tako ne razširi kot je bila razširjena lansko leto.

Več otrok boleha tudi na dobricali.

— Po večletni nedelavnosti pričeli so zopet stripati Monroe odprti rudnik. Delalo se bo vsa zimo in vposlenih bo okoli 150 delavcev. Delo bo izvrševala Oliver Iron Mining kompanija sama.

— Euclid rudnik je bil prisiljen prenehati s delom, ker se je jez pri Longear podrl, in voda je za lila rudnik.

— Z odposliljativjo rude se je prenehalo, vendar se pa dela v rudnikih in pri izkanju rude kot čez poletje. Delalo se bo po večini rudnikih vsa zimo, ker imajo družbe za drugo leto veliko naročil za manganese rudo.

ELY.

— Oliver Iron Mining kompanija je pričela z zgradbo "Dry house" pri Sibley rudniku. Poslopje bo iz cementa in opeke in bo 75 krat 10 čevljev veliko.

Večerna šola za odrasčeno mladino je sedaj zagotovljena, začela se bode najbrže že prihodnji teden. Prav lepo je videti, da se je zglasilo za to šolo nad 50 slovenskih mladeničev. To res kaže, da se je začela naša mladina zanimati za izobrazbo. Šolski odbor je določil, da za začetek bodejo prosti vsi, ki so še pod 21 letom; oni pa, ki so nad tem letom, bodejo plačali \$5.00 za dobo 4 mesecev. Vsak ki svojo izobrazbo kaj ceni, nemore oporekati na tako nizki ceni, in upati je še, da se vpišejo prav vsi slovenski mladeniči. Upiše in plača se lahko pri Geo. L. Brozich-u.

Rojaki v Ely Minn., in okolici! Kadar pošiljate denar po Ameriki poslužnite se Bank Money Order, ki je bolj praktičen in cenejši, kakor poštni Money Order. — Premeni se lahko povsod, in v slučaju, da se izgubi, se vam denar v kratkem povrne nazaj. Za vsako pošiljatev dobite pobotnico. Dobijo se pri First State Bank of Ely kjer se lahko v materinskih pomenite. Banka je odprta vsak dan od 9. ure zjutraj do 3. ure popoldne, in vsako sredo in soboto zvečer od 7. do 8. ure. Banka izvršuje tudi vsa druga bančna in notarska dela, posebno se še priporoča za menjavo čekov, katere izplačuje brez odbitkov.

GILBERT.

— Naš father Pirnat so spravili na oni svet ne dušo, ampak srnjaja,

ka, to je mandelca ne babice ali srno. Mi župljani nimamo nič proti temu, in privoščimo našemu mlademu in živahnemu gospodu ta žegen božji; vendar bi pa bilo tudi povsem pravilno, če bi se naš duhovni mladenič tako zanimal za svoje "ovec" kot se za lovski šport. Pastir naj bi le v skrajni potrebi zapustil svoje ovce, ne pa, da ga je povsod dovolj, le tam kjer bi moral biti ga ni. Pa brez zamere, sosed.

— Dne 18. t. m. umrl je John Zabukovec, razvaževalec Virginia pave, star 26 let, oženjen, rodom iz firs Škoecja, vas Zabukovje, v Ameriki je bil kakih 8 let. Zapušča zalujočo udovo in dva otročiča. Naše sožalje ostalim, pokojnemu pa blag spomin.

— Hibbingčani morajo nabiti na svoje hiše številke. Občinska naredba zapoveduje to, in kdor tega ne stori bo kaznovan z globo ali pa z zaporom.

— V Alice se napeljuje električna razsvetljava. Električni tok napeljal se bo tudi v rudnike.

VIRGINIA.

— Uradniki Mesaba Railway kompanije bodo imeli v kratkem sejo, kjer se bo odločilo glede podaljšanja električne železnice iz Gilberta na Biwabik. Ta proga se bo gradila prihodnje leto. Kedaj se bo podaljšalo železnico iz Hibbinga na Grand Rapids, je neznan, najbrže pa še ne drugo leto, ker ni dovolj prometa zapadno od Hibbinga.

— Progressivna stranka je imenovala svoje kandidate za občinske volitve, ki se vršijo meseca februarja županskim kandidatom je bil imenovan R. J. McGhee. Za tretjo vardo je imenovan F. J. Molan, za peto vardo E. C. Strauss, za šesto vardo W. H. Harvey.

CALUMET. MICH.

— Cenjeno uredništvo "Narodni Vestnik," Duluth Minn. Blagovolite sprejeti sledeče vstree v vaše predale.

Na konvenciji društva sv. Barbare v Pittsburgu, Pa., je bilo sklenjeno na prošnjo postaje št. 31, Calumet, Mich. da se pri vseh postajah društva sv. Barbare, pobirajo dobrovoljni denarji doneski v pomoč sobratov postaje št. 31, kateri že delj časa štrajkajo ter, da se iz dotičnih prispevkov plačujejo mesečni asesimenti in bratsko organizacijo sv. Barbare.

Do sedaj so se odzvala na našo prošnjo sledeče postaje:

St. 3. Monroe Run, Pa., \$10. št. 4, Luzerne Pa., \$10. št. 9. Weir City, Kans., \$4. št. Duryea, Pa., \$5.80 št. 14, Pifeo, Ala., \$3. št. 15. Huntington, Ark., \$5. št. 17, Broughton Pa., \$6.34. št. 23, Springfield, Ill., \$5. št. 30, Eveleth, Minn., \$13. št. 33, Cleveland, Ohio, \$2.35. št. 35, Ralftton, Pa., \$5.50. št. 36, Dietz, Wyo., \$2.50. št. 38, Chalestone, W. Va., \$2.30. št. 49, Winterquarters, Utah, \$8.05 št. Cast Greensburg, Pa., \$8.55. št. 56, Pleasant Vally, Pa., \$9 št. 58, Chisholm, Minn., \$2. št. 60, Red Lodge, Mont., \$3.75 št. 62, McKinley, Minn., \$4.35. št. 63, Surfario, Wyo., \$3. št. 64, Martin, Pa., \$8. št. 69, Woodwaich, Iowa, \$4.50. št. 70, Gilbert Minn., \$3.45. št. 73, East Helena, Mont., \$3.70. št. 77, New Alexandria, Pa., \$4. št. 78, Somerset, Colo., \$5. št. Midway, Pa., \$4. št. 82, Farreel, Pa., \$3. št. Dunlo, Pa., \$3. št. 89, Newcomer, Pa., \$4. št. 19, Bridgeport, Ohio, \$5. št. 40, Cumberland, Wyo., \$5. št. 67, Sublet, Wyo., \$5. št. 20, Clandge, Pa., \$10. Skupaj svota do dne 14. novembra 1913. \$178.94.

Iz te svote se bode plačeval asesiment za naše sobrate postaje št. 31, in sicer le za one kateri so na Stavki.

Tem potom se toplo zahvaljujemo vsmi ki so nam v tej stiski priskočili na pomoč.

V enakem slučaju spominjali se bodem tudi mi vas, dragi nam sobratje!

Vsi darovi, ki dospejo po dne 14. novembra bodejo naznanjeni pozneje.

Bratski pozdrav vsem članom društva sv. Barbare.

V Calumetu, Mich., dne 14. novembra 1913.

Za društvo sv. Barbare postaja št. 31, Jakob Kaučič, predsednik Paul Shaltz, tajnik.

SPOMINJAJTE SE OB RAZNIH PRILIKAH SLOVENSKEGA ZAVETISČA V AMERIKI.

NOVICE MED SLOVENCIM V AMERIKI.

— Starišem A. Selan v Cleveland, O., so poslali v petek zjutraj svojega pet let in pol starega sina v prodajalno, da nekaj kupi. Deček je prišel na cesto in je videl navzdol visečo električno žico. Prijel jo je v svoji nevednosti in v trenutku je bil prepojen z močnim tokom elektrike, ki ga je vrtele na tla in vsega obžgal. Rana na prsih je tako globoka kot bi bila z nožem narejena. Dečka je metalo po tleh. Prihitela je mati, toda komaj se je otroka dotaknila je tudi njo vrlo proč. Šele neke-mu možu se je posrečilo, da je s palico zdrezal žico izpod dečkovega trupla, nakar so siromaka napol mrtvega in nezavestnega odnesli v stanovanje, kjer so zdravniki obupali nad ozdravljenjem. Trdi se, da je visela žica po nemarnosti kompanije navzdol. Na žici so nekaj popravljali, in mesto da bi delo zgotovili, so pustili žico viseti navzdol s prepojenim tokom. Stariši bi radi videli, če bi se oglašil oni mož, ki je potegnil žico izpod dečka, ker je njim neznan. Oglasi naj se v Zadrुžni prodajalni, na 6020 St. Clair ave. C. A.

— Društvo Lunder Adamič v Cleveland, O., ki v nedeljo, 9. novembra radi silnega viharja in po manjkivosti elektrike ni moglo prizoriti "Požigalčevo hči," je prestavilo to igro na nedeljo, 7. decembra.

— Pevsko in podporno društvo "Edinost," v Cleveland, O., praznuje na Zahvalni dan, 27. novembra v Kogojevi dvorani slovesno razvijte zastave, združeno z veliko veselico.

— Umrla je v Cleveland, O., za pljučnico Ema Stipko.

— Umril je v Cleveland, O., Frank Rechar, star 49 let. Bolehal je za pljučnico. Pokojnik je bil doma iz Trga pri Vipavi. V Ameriki je živel 6 let. Doma zapuščena ženo in tri otroke, tukaj enega brata. Pogreb se je vršil v petek zjutraj.

— Umrla so v Cleveland, O., starišem Močilnikar hčerka Julijana, starišem Grajzer v Colindwoodu je umrl sin Leopold, starišem Kobal sin Max.

— Slovenska Dobrodelna Zveza s sedežem v Cleveland, O., dobi državno dovoljenje za pričetek poslovanja po postavah države Ohio. Pravila so gotova in predložena državnim oblastem, in potrdilo, na kar se izdela inkorporacija in prične z nabiranjem članov, in ko se to zgodi, se zopet otvori konvencija. Upamo, da do Božiča bo vse v redu, in da bo tedaj S. D. Z. prva organizacija, ki je popolnoma postavno urejena in pod državnim nadzorstvom. Tako poroča C. A., vendar to ni povsem resnično, ker je društvo sv. Barbare sprejelo postavno lestvico že pred par meseci prostovoljno, med tem ko je S. D. Z. bila v to primorana.

— Umril je Goldfield, v Colo., rojak Franc Lužar, rodod iz Novegga mesta na Dolenskem. Bil je bolan samo dva dni. Zapuščena tukaj zalujočo soprogo in štiri otročiče v starosti od 3 do 11 let. Bil je član društva sv. Jozefa v Pueblo, Colo. Pokopali so ga na pokopališče v Pueblo.

— Poročilo so se v Kansas City Kans., rojak John Zemljak, rodod od Devce Marije v Poljah z gospodično Lucijo Kovačič, rodod iz Škoecjana, rojak George Poje, rodod v Lienfeldu pri Kočevju s hčerko Jakob Rugoleta tudi od Kočevja; rojak Frank Anžič, rodod iz Mirne z gospodično Rus Ivano; rojak Martinčič tudi rodod iz Mirne, z gospodično Alojzijo Poznik, rodod v Škerjancih; rojak John Malner, rodod iz Hribe z gospodično Ano Gašperj, rodod iz Osilnice; rojak George Štinec, rodod iz Srobotnika z gospodično Apolonijo Klojučar, rodod iz Gašperje; rojak Frank King, rodod iz Rajhenburga z gospodično Marijo Kežur z Dolenskego; rojak Joseph Derčar z gospodično Terezijo Sopotnik iz Čemšenika; rojak Matija Požek, rodod iz Adlešič; rojak Martinčič Leopold rodod iz Mirne z gospodično Katarino Cvitkovič rodod iz Tribuč; rojak Alojz Lužar, rodod iz Trebnege z gospodično Baro Milko-kovič, rodod iz Radovice; rojak Anton Vođopivec rodod Ospi z gospodično Marijo Stimec, rodod iz Osilnice.

— Ponesrečil je v La Salle, Ill rojak Ivan Martinčič v Heglerjevem premogovniku. Zlomilo mu je rebro.

UPRAŠANJA IN ODGOVORI.

F. T. waukegan, Ill. Vašega dopisa žel ne moremo priobčiti, ker se tiče preveč osebnosti in nima za splošnost nobenega pomena. Med našim narodom je že tako toliko prepira, da bi ne bilo treba, drv če bi prepil goren. Kaj bi bilo potem če bi se listi hujskali k prepiru! Dobrodošel je vsak dopis, ki predstavlja to ali ono splošno misel; osebnih napadov pa ne priobčujemo. Premislite, in odobravali boste to naše načelo. Zdravi!

A. C. N., Eveleth, Minn. — Obzhalujemo; ne moremo priobčiti dopisa kakoršen je, ker bi le razburili ljudi in delal za neslogo. Pri volitvah so resni časi, in zato je narod blažiti, zedinjevati — ne pa dražiti, razdruževati. Priznamo, da je nasprotnik nekoliko preveč mlačen za narodnost svojo, vendar upamo, da se bo tudi to popravilo. Oprostite. Zdravi!

S. S. Chicago, Ill. — Gotovo. Prav lahko se zračni koliko galon ali koliko litrov drži sod. Najti je treba najprvo srednji premer sode. Zmerite notri na sode pri veliki ali piliki in pri glavi ali spredaj. Seštejte te dve številki in delite svoto s številko 2. Tako ste dobi-li srednji premer visočine sode. Se hočete najti koliko galon drži sod množiti morate kvadrat povprečnega premera notrine sode v palcih s dolgostjo sode v palcih, in to svoto s 0.0034.

Kvadrat povprečnega premera se dobi, da se množiti številka povprečnega premerja s ravno ista številko, to je, povprečni premer se množi s povprečnim premerjem in to v palcih.

Če hočete najti številko litrov v sodu, množite s številko 0.0129, mesto s številko 0.0034 s katero se najdejo galoni.

Na priliko. — Sod meri 27 palcev notranje visočine pri glavi in 33 palcev notranje visočine pri veliki in je 36 palcev dolg; koliko galon drži?

Izpeljanje. — Povprečni premer sode je 27 in 33 je 60: 2 je 30 palcev. Kvadrat povprečnega premerja je 30 krat 30 je 900 palcev krat 36 je 32400 krat 0.0034 je 110.16 galon; ali pa je 32400 krat 0.0129 je 417.96 litrov.

V VSAKI BOLEZNI.

Prvo kar stori dober zdravnik pri vsaki bolezni, je izčistiti drob, ker njegova zdravila ne morejo dobro delovati tako dolgo dokler se v črevesju nahajajo slabe snovi. Zaradi tega smo naše bralce pogostokrat opozarjali na Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ktera naj rabijo vedno čim zapazijo kako nerazpoložene. Ono izčisti drób popolnoma, naravnim potom, brez bolečin ali kake druge neprilike, ne da bi telo oslabilo. Tudi spodbuja prebavne organe k delovanju in boj za zdravje je na ta način navadno dobljen. Ono je v resnici velik prvi pripomoček skoraj v vsaki bolezni. osebno pa v boleznih želodca in čreves. Izčistite telo in vzdržujte za čisto in izognili si bode te marsikatere bolezni.

V lekarnah. Jos. Trimer, izdeljujoči kemik. 1333 — 1330 So Ashland Ave, Chicago, Ill. Ako potrebujete v vaši hiši dober limiment, dovolite nam priporočati vam Trinerjev limiment.

Turist: E, slišite, mati krčmarica... ali bo kaj z obedom? Krčmarica: Saj bi bila juho že prinesla — pa so vse servjete v rokah... malo še potrpite.

Fotograf: Gospod natak. Je trikrat sem vam rekel... če hočete, da vas dobro pogodim... naredite prijazen obraz. Natak: Ne morem... kvečjemu če mi daste lepo napitino.

Eh, milostljiva... vi ste se lani tudi udeležili tekmovalnega sankanja, sem slišal. Kako je pa izpadlo? O, izvrstno moja prijateljica je dobila prvo darilo, jaz pa prvega razsodnika.

Zagovornik: Končno vam mora- no, častiti gospodje porotniki... saj vidijo, da jim nobeden nič ne verjame.

BARROWS, MINN.

Naselbina z veliko prihodnosjo. Miljone ton železne rude se bo tu skopalo. V srcu izvrstnega rudarskega okraja. Izvrstne prilike za vsakojako podjetje. Poslužite se prilike sedaj, ko je še vse v povoju in kupite loto. Prodajamo lote na lahke odplačila. Podrobnosti zveste pri

Iron Range Townsite Co.

TORREY BUILDING
DULUTH, MINN.

ROJAKI! ORGANIZIRAJTE SE NA POLITIČNEM, DELAVSKEM IN GOSPODARSKEM POLJU. V ORGANIZACIJI IMATE MOČ IN NAPREDEK VSEH SLOJEV!

Slovenska trgovina

NA NOVO OTVORJENA V MANTEL-NOVI HISI.

V zalogi imam vsakovrstno orodje, železnino, pohištvo, peči, štedilna ognjišča, kuhinjsko posodo itd.

Dalje imam v zalogi olje, barve, vrata, okna, sploh vse, kar se rabi pri grajenju hiš.

Preskrbujem tudi vsa kleparska in vodovodna dela.

Peoples Hardware & Furniture Store

ELY, MINNESOTA

Rojaki na Ely, Minn.

Kadar rabite VOZOVE za kake SLAVNOSTI, ŽENITOVANJA ali POGREBE, obrnite se na

JOHN DINSMORE LIVERY

TELEFON ŠT. 55

kateri ima na razpolago dobre konje in vozove za vsak slučaj. Ima tudi konje za vsako drugo delo.

Vprašajte za cene pri nas, kadar kaj potrebujete!

JOHN DINSMORE, lastnik.

MAJHEN NAROD, KI IMA DOSTI ZAVEDNIH LJUDI, JE VEČ VREDEN KO VELIKI, KI OBSTOJA IZ SAMIH SOCIJALNIH NIČEL.

How much do you earn?

“ ” ” “Spend?”
“ ” ” ” “Waste?”
“ ” ” ” ” “Save?”

Put some of your earnings in the Bank and it will come in handy some day

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pomoč pri vsaki zadevi. Z veseljem vam pomagamo pri vsaki zadevi, ki se obrnejo na nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu pri sameznih oseb, tvrdki ali družbi.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAGUJEMO PO 3 ODSOTKE.

Miners State Bank Chisholm, Minn.

Za naše gospodinje.

RUDEČELASCI SE MALOKE-DAJ PARIJO.

Znanstveniki so se vrgli zadnje časa na ljubezenske študije in sku-
paj spraviti na dan vzroke zakaj
se sotovi ljudje bolj ljubijo kot
se sotovi ljudi. Profesor Dovenport je
v svoji najznamenitejših preiskoval-
nih izvokov ljubezni, in on je iz-
šel, da se iste dve osebi različ-
no spoja, ki ste bili prvi zveza-
ni v pravi naravni ljubezni, v živ-
ljenju nikdar ne pozabite. On je
zadnji zasledil, da se rudečelasci
in spolov malokedaj po-
stane dveh spolov malokedaj po-
stane. Ljudje z bleđimi lasmi ob-
stojijo naravni nagon bolj eden
drugemu kot rudečelasci;
in ženska s temnejšimi la-
sami posebno če ima možki tem-
nejše oči kot ženska, imajo pa v
sebi neko naravno silo, katere jih
zelo pogostoma skupaj, jih
zelo najraje prijatelje, in vsled te-
ga je največ tacih zakonskih pa-
rov, kjer imasta mož in žena tem-
nejše lase.

Iz teh stvari izvirajo važne po-
sledice v ljoveškem dvojenju, za-
to so znanstveniki preiskali ču-
dne rudečelasih ljudi, in našli so,
da obstoji nekaka naobratna na-
ravna mlačnost med možkimi in
ženskimi, ki imajo zelo rudeče la-
se. Ker pa ta naravna mlačnost
more obstajati brez vzrokov,
je s preiskavami in preiskunja-
mi dogualo v čem se rudečelasci
razlikujejo od drugih, in našlo se
je, da je v rudečelasih ljudeh ne-
kaka živčna razkačenost, katere
maji pri ljudeh z lasmi druga-
ne barve.

V navadnim življenju je javno
znanje, da so rudečelasci ljudje
bolj razburilne krvi, in četudi bi
se tako mislilo, da je to le predsodek
in prazna vera, je vendar znan-
stvenost dognala, da je to javno
znanje dejstva. Rudečelasci lju-
dje se hitro vznemirijo in jih na-
ravni nagon je vročekrvnen, zato
narava veli rudečelasemu mo-
žu, da si poišče življensko sprem-
enalko, ki ima kake druge barve
lase, da bodo potomci mirnejše
narave. Če bi vznemirljivi rudeče-
lasi mož poročil vznemirljivo ru-
dečelaso žensko, bi bile posledice
navadno zelo razburilni otroci. Če
se so možili ti otroci skozi več ro-
kov iz zveze rudečelasih starišev,
oslegli bi se v par generacijah ne-
razkakovano razburilni ljudje.
Z srečo skrbi narava sama, da ne
pustijo rudečelasci ljudje poseb-
no razkakovano ljubezni in iščejo
samo med drugolasi, tako, da
puste ru dečelasci zakon komaj
na 1000 zakonov.

Kako zdraviti revmatizem.

Pri zdravljenju revmatizma je
glavna stvar, da se spere in izmi-
je večje telesa. Zdravila bodo
pomagala le za nekaj časa, če ste vi
povzročili revmatizem. Zato se ni
zadostno na zdravila, ampak ži-
vati morate tako, da se strupi in
masti, ki so v ceveh telesa ne
zadržijo.

Noge naj bodo vedno na suhem
in tople. Hrana naj bo tečna, ven-
dar lahko prebavljiva. Mese ne
je veliko; posebno ne svinjske-
ne, ravno tako ne kislih stvari;
poprva naj več od moke in mleka,
in kuhinjskega krompirja, in malo
od drugih stvari, ki niso težke za že-
lodec, in najesti se je do sitega, a
ne preveč. Opojnih pijač ne pijte,
posebno ne pive. Pijte pa mnogo
vode, več kot za potrebo.

Nepopolno delujoča jetra so naj-
več vzrok revmatizma; in da
jetra izboljšate, je piti mno-
go dobre, čiste, malo tople vode.
Kadar in zjutraj pred jedjo spij-
te dva kozarca tople vode (sme
biti toliko topla kolikor morete
piti), kateri prinesejate zvr-
šno žlico lužnega fosfata.

Če je belo v vaših očeh rumenka
je to znak da so jetra bolna.
V tem slučaju je piti lliani-
ni vodo, ki bo čistila jetra.
Zvečer pite, poleg tople vode
več vode, še po večerji, pre-
več greste v posteljo, čašo čaja
in poverga cvetja in tauzendorže
(mataver). Potem se dobro
prejete, da se boste znojili. Zjutraj
je iz telesa v sobi, kjer je oko-
lina stopinj toplote, prisušeno

KUHINJA.

376. Ledvice.

Pražene. Zreži ledvice na tanke
listke ter jih praži le par minut
na masti, v kateri zarumeni na-
režano čebulo. Potem jih osoli in
posipaj nekoliko s poprom.

Okisane. Pripravi ledvice kakor
prej, poštopaj jih s žlicno moko ter
jih zalij z juho. Kot začimbo pri-
deni soli, popra, majorana in vin-
skega kisa.

V papirki. Nareži na razbeljeno
mast čebule, potresi jo s papriko
in prideni potem zrezane ledvice.
Osoli jih ter primešaj tudi malo
kisle smetane. K ledvicam daj po-
lente, dušenega riža, praženega
krompirja ali kaj drugega takega.

377. Svinjska pljuča.

Pripravi jih tako, kakor telečja,
samo dalje časa jih moraš kuhati,
ker so bolj trda.

378. Svinjske noge.

Skuhaj jih v slani vodi, potem
jih poyaljav v razmotanem jajcu
in kruhovih drobtinah ter jih
otvri kakor telečje.

Ali pa jih daj v kislem zelju, v
jesprenu ali s kislim hrenom na
mizo. Navadno pa se uporabljajo
svinjske noge za hladetino. (Gl.
naslednjo številko!)

379. Svinjska hladetina (žolca.)

Kuhaj 2 svinjski nogi in kosce
mese od glave počasi v slani vodi,
kateri prideni čebule, lovorjev li-
stič, peteršilja in celega popra. Ne
nalivaj pa preveč vode, sicer se ti
hladetina ne bo strdila. Mese mo-
ra biti jako mehko, skoraj razku-
hano. Potem postavi lonec na stran
in pusti noge v njem. Ko se nabere
vrhu juhe mast jo posnemi; od-
beri meso od nog, zreži ga na ko-
see in ga deni v stekleno skledi-
co. Potem precedi vando še juho in
postavi skledo na hlad, da se juha
strdi. Kadar je hladetina lepo tr-
da, jo daš lahko na mizo. Okrasi
jo s četrtinkami na trdo kuhanih
jajec in s kuhano karfijolo ter jo
daj poleg tega z oljem, kisom in
stolčnim poprom na mizo. — Tu-
di iz telečjih nog napraviš lahko
hladetino.

Ako hočeš imeti hladetino lepšo,
zloži na dno modla, v katerega jo
hočeš vložiti, v obliki evetlice limo-
novih rezin, na rezance zrezanih li-
monovih olupkov, kapar in na re-
zine zrezanih kislih kumaric. Na
to vlij prav malo hladetnine, in še-
le ko se ta strdi, nalij model do
vrha. Naslednjega dne, preden po-
trebuješ hladetino, pomoči model
v gorko vodo in zvrni hladetino
na krožnik, ter jo okrasi.

388. Ogrska jerebica.

Očedi 6 svinjskih in 1 telečjo
nogo, deni jih v kozo in nalij na-
nje toliko vode, da bodo pokrite.
Prideni še 8 žlic kisa, 8 žlic vina,
1 čebulo, 1 koren, 2 lovorjeva listi-
ča, 2 dišča klička, celega popra
in soli ter kuhaj to 2 uri. Nato zre-
ži meso od nog na kolikor možno
enake dele, — skuhaj v vodi in
kisu 10 dek luka, zreži ga na maj-
hne kocke, prav tako zreži tudi
enako množino poporovih kumaric
prideni to in žlice kapar mesu,
premešaj ga dobro, prilij še pre-
cejeno, gorko juho, v kateri so se
noge kuhale, deni to v model, kate-
rega postavi na mrzlo, da se hlade-
tina strdi. Potem jo zvrni, zreži na
lepe kosce ter jo daj z oljem, ki-
som in gorčico na mizo.

381. Mrzla svinjina.

Mrzlo svinjsko meso se jako po-
daja k čaju. Skuhaj n. pr. ribico
to, kar je pri govedini pljučna pe-
čenka, v slani in okisani vodi s č-
ebulo, peteršiljem, zeleno, kore-
njem, celim poprom in materino
dušico. Ko se ohladi, jo oblij z
mrzlo sardelno ali majonezno oma-
ko.

Tudi pečena ribica v mreži je
mrzla jako dobra.

382. Mesene klobase.

Zreži svinjsko meso, ki ne sme
biti premastno, na prav majhne
kocke, prideni potrebne soli, malo
popra, drobno sesekljanih limo-
novih olupkov in malo vode ali ju-
he, da ne bo meso prav suho; na-
polni s tem nadevom čreva (naj-
boljša so jančeva) ter naredi klo-
base. Sveže klobase speci, prekaje
ne pa skuhaj ter jih daj s kislim
zeljem na mizo. Zelo prekajene
mesene klobase se uživajo tudi
surove.

383. Jeterne ali riževe klobase.

Prevri prešičeva jetra, pljuča,
kaj mastnega od glave in malo dru-
zege mesa ter prideni tudi malo
čebule in zelenega peteršilja. Po-
tem sesekaj drobno jetra, pljuča
in meso, prideni temu napol kuha-
nega riža, malo stlačenega maja-
rona, soli, popra in sesekljanih li-
monovih olupkov; ako hočeš, za-
beli to tudi z razbeljeno mastjo.
Da ne bo nadev (fila) pregosta,
precedi nanj še juho, v kateri so
se kuhala jetra, pljuča in meso. S
tem potom napolni čreva, naredi
klobase, katere najprej prekuhaj,
nato jih šele speci. Daj jih z gor-
čico ali kislim zeljem na mizo.

384. Krvave klobase.

Zreži na kocke kake 4 žemlje ter
jih polij z mlekom, da se bodo na-
pojile. Mej tem skuhaj meso in
špeha od glave ter še kaj druge-
ga; kar je hrustanca in mesa, zre-
ži prav drobno, špeh pa bolj na
velike kosce; prideni temu soli,
popra, stlačenega majorana, sese-
kljanih limonovih olupkov in ma-
lo zdrobljene bazilike, napojene
in z razbeljeno mastjo zabeljene
žemljene kocke, skozi sito preceje-
ne krvi in malo juhe, v kateri se
je kuhaj špeh in meso. Nadev do-
bro premešaj in napolni ž njim
čreva. Tudi krvave klobase naj-
prej prekuhaj, potem jih postavi
na hlad. Preden jih hočeš uporab-
ljati, jih še speci.

Ali: Prideni nadevu za klobase
tudi polkuhanega riža ali kaše, po-
tem pa vzemi manj žemelj:

385. Stisnjena klobasa (Presswurst.)

Prekuhaj eno tretjino špeha od
glave, 1 tretjino bolj pustega me-
sa in tretjino kož in ušes; to zre-
ži na majhne kosce, prideni soli,
popra, prav malo stolčnega čes-
nja, zdrobljenega majorana, sese-
kljanih limonovih olupkov in os-
minko litra krvi ter napolni s tem
nadevom srednjegosto svinjski
žlodec ali široka čreva. Napolni že
lodec kuhaj približno 1 uro. Ku-
han je dovolj, kadar ne priteče
več kri iz njega, ako ga prebodeš
z iglo. Potem ga deni mej dva le-
sena krožnika, naloži nanj kamnja
in ga pusti tako par dni. Nato daš
lahkostisnjeno klobaso, na rezine
zrezano, z nastrganim hrenom in
aspikom na mizo. Ali pa jo obesi še
za par dni v dim, kar pa ni ravno
potrebno.

Prvi sosed: Pusti pijačo — še
v grob te spravi.
Drugi sosed: Devet dohtarjev,
ki so mi prepovedali pijačo sem
preživel, pazi, da ne bom še tebe.

NAZNAILO IN PRIPOROČILO.

Rojakom in rojakinjam na Ran-
gu vljudno naznanjamo, da jih bo
obiskal rojak

ANTON HRAST,

kateri je opravičen pobirati na-
ročnino, oglase ter naročila na ti-
skovine.

Genjene rojake in krajevne za-
stopnike prosimo, da ga vljudno
sprejmejo ter mu gredo po moči
na roko pri precej težkem delu v
nepoznanih naseelbinah.

S spoštovanjem NARODNI VESTNIK.

VOLILCI NA EVELETH!

Kandidat za mestnega komisar-
ja po novem volilnem sistemu je
naš bivši rojak

Joseph J. Brince

kateri je bil dosedaj že v mestnem
odboru. Kakor je dosedaj deloval
za koristi Slovencev na Evelethu,
tako bo še dalje posvečal svoje
moči v korist svojih rojakov, kar
mu bode sedaj še v večji meri mo-
goče kot mu je bilo to dosedaj.

Oddajte vsi zanj svoje glasove!

NAŠI ZASTOPNIKI.

- MINNESOTA:
Jakob Delak, Eivahnik, Minn.
Math. Kapsl, L. Perushok, Ely, Minn.
John Pogačnik, Eveleth, Minn.
Jakob Muhvich, Gilbert, Minn.
John Jerina, New Duluth, Minn.
Ant. Mahne, Frank Kochevar, Chis-
holm, Minn.
Joseph Smuk, Greaney, Minn.
Frank Horvatic, Virginia, Minn.
Louis Petelin, Aurora, Minn.
Geo. Brozich, Rauch, Minn.
Anton Prosen, Crosby, Minn.
Frank Hochevar, McKinley, Minn.
Vouk & Oman, Rice, Minn.
John Dragovan, Soudan, Minn.

- MICHIGAN:
Frank Plautz, Calumet, Mich.
Ivan Čotič, South Range, Mich.

- WISCONSIN:
Frank Zajc, Oliver, Wis.
Frank Brance, Waukegan, Ill.
Frank Klanchar, Willard, Wis.
John Wodovnik, Milwaukee, Wis.
John Pucelj, Racine, Wis.
Frank Skok, West Allis, Wis.

- ILLINOIS:
Simon Jesenssek, La Salle, Ill.
Joseph Blissh, Chicago, Ill.
Anthony Motz, So. Chicago, Ill.
Joseph Omerza, De Pue, Ill.
John Kulavic, Springfield, Ill.

- INDIANA:
N. M. Vuksinich, Gary, Ind.
Mih. Pavel, ml., Indianapolis, Ind.
Anton Tratnik, Clinton, Ind.

- PENNSYLVANIA:
Ign. Magister, Pittsburg, Pa.
Alojz Tollar, Imperial, Pa.
John Kern, Cannonsburg, Pa.
John A. Germ, Bradock, Pa.
Mike Strukelj, Johnstown, Pa.
John Brezovec, Conemaugh, Pa.
Anton Klančar, Arona, Pa.
Joseph Yamc, Garret, Pa.
Joseph Hauptman, Darragh, Pa.
Math. Petrich, Cliff Mine, Pa.
Henry Lamuth, Marianna, Pa.
John Miakar, Claridge, Pa.

- OHIO:
Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleve-
land, Ohio.
Ignac Prelogar, Collinwood, O.
Alois Ballant, Fr. Poje, Barberton, O.
Frank Guna, Badley, O.

- COLORADO:
F. W. Žužek, Leadville, Colo.
John Janežič, Leadville, Colo.
Frank Skrabec, Denver, Colo.
Mihael Krivec, Primero, Colo.
Kajetan Erznoknik, Somersset, Colo.

- KANSAS:
John Homec, Yale, Kans.
Anton Zajc, Girard, Kans.
Jakob Čukljati, Pittsburg, Pa.
Mihael Breznik, Frontenac, Kans.
Anton Zagar, Kansas City, Kans.

- WYOMING:
F. S. Tauchar, Rock Sping, Wyo.
Mike Krivec, Sublet, Wyo.
John Globočnik, Diamondville, Wyo.
John Rozich, Wardner, Ida.
Frank Malavashich, Little Falls, N. Y.
G. J. Porenta, Black Diamond, Wash.

VOLILCI NA EVELETH!

PRI PRIMARNI VOLITVI DNE 17. NOVEMBRA IZVOLILI STE ME KANDI-
DATOM ZA ŽUPANSKO MESTO. ZATO TUDI TRDNO UPAM, DA BODETE
NA DAN VOLITVE ZDRUŽENO NASTOPILI ZA MOJO ZOPETNO IZVOLI-
TEV ŽUPANOM. MOJE DELOVANJE VAM JE ZNANO, IN UVERJENI BO-
DITE, DA BOM VEDNO UPOŠTEVAL VAŠE ŽELJE, KOLIKOR BO MOGOČE.

NE DAJTE SE NA DAN VOLITVE ZAPELJATI IN NAREDITE KRIŽEC POLEG
IMENA MOŽA. KATEREGA VSI DOBRO POZNATE, IN TO JE

JACOB SAARI

PROCVIT NAŠEGA MESTA JE ODVIŠEN OD PRAVIH NARODNIH ZASTOP-
NIKOV — ZATO JE TUDI VAŠA SVETA DOLŽNOST, DA SI SEDAJ ISTE IZ-
BERETE. JAZ ČUTIM Z VAMI. ZATO UPAM, DA BO VSAK SLOVENSKI VO-
LILEC ODDAL SVOJ GLAS ZA MENE IN MI TAKO IZKAZAL ZAUPANJE.

PRIJATELJEM

dobre vinske kapljice na znanje.
Sedaj potuje po Minnesoti naš
rojak

MICHAEL ŽUGEL
kot edini zastopnik dobroznane
STEVE JAKŠE-TOVE
VINARNE

iz Saint Helene, Cal., kateri se
priporoča rojakom na Rangu, da
ga počaste z obilnimi naročili.

GENJENI VOLILCI!

Primarne volitve so končane, in
tem povodom izvolili ste me kan-
didatom za župana s častno veči-
no. Trdno sem prepričan, da bo-
dete isto, kar ste pri primarni vo-
litvi, storili tudi pri glavni volitvi.
Vi za mene, jez za Vas! Zato se
Vam tem potom najtopleje zahva-
ljujem za izkazano zašč, ter se Vam
obenem priporočam, da tudi na
dan glavne volitve, dne 25. t. m.,
potrdite to Vaše zaupanje s tem,
da oddaste svoj glas meni.

Sprejmite mojo zahvalo za zago-
tovilom, da bodem vedno vpošte-
val Vaše zaupanje napram meni.
JOHN GLEASON.

Naprodaj so v vseh lekarnah. Vprašajte za Severova zdra-
vila. Ako jih nima vaš lekarnar v zalogi, naročite jih narav-
nost od nas.

ROJAKI!

Lote v New Duluth-u pri Steel Plant-u,

so sedaj dražje in cena bode vedno višja. "Steel Plant"
bode trikrat tolikšen kot je sedaj, in to bo privabilo ve-
liko ljudstva na New Duluth in okolico. Rojaki, ki so bli-
zu iz izvrstne prilike, in kdor ima denar naj se požuri in
naj kupi sedaj loto dokler je čas in si prihrani denar.
Steel Plant bode edini te vrste na celem svetu, in vsak
si lahko zagotovi bodočnost. Cene lotam so sedaj od \$390
naprej, in kdor kupi sedaj bo lahko naredil še denar.

Za podrobnosti se je obrniti na:

FRANK HITTI

Bo^x 231, Hibbing, Minn., ali Aurora, Minn.
ali pa: MAKS VOLČANŠEK, EVELETH, MINN.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK".

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!
DA JE

Mestna hranilnica ljubljanska

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)

največja in najvarnejša slovenska hranilnica.
Prometa koncem leta 1911 **614,5** milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog **42** milijonov kron.
Rezervni zaklad hranilnice **1.300.000** kron.

obrestuje po **4 1/2** % brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in me-
stna občina ljubljanska z vsem svojim premože-
njem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 mili-
jonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna
vlada kranjska.

Denar pošiljajte po pošti, ali kakih zanesljivi banki.
Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le
na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v
kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite,
po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pi-
šite razločno in natančno.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega
denarja.

“Narodni Vestnik”
 National Herald.
 Slovenic Semi-Weekly.
 Owned and published by the
Slovenian Printing & Publishing Company
 a corporation.
 Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.
National Herald
 Issued every Monday and Thursday; subscription yearly \$2.00
 The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest
 Rates on application
 Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office
 Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879.
“NARODNI VESTNIK”
 Izdaja
Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.
 Znajha vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročilna stanca:	
Za Ameriko in Canada za celo leto	\$2.00
za pol leta	\$1.00
Za Evropo za celo leto	\$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.
 Denarne posiljitve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:
**“Narodni Vestnik”, 405 W. Michigan Street,
 Duluth, Minn.**

ZAHVALNI DAN.

Dne 27. novembra. se bo slavil po cerkvah Združenih Držav z vsem sijajem Zahvalni dan. Mi ne opomnemo naše cenjene čitatelje in čitateljce na ta praznik zato, da bi priredili na ta dan bogate pojedine in gostije, marveč edino zato, da ne pozabi noben delavec, nobena delavka, nobena delavska družina iti v cerkev in hvaliti Boga, da so živi in ne mrtvi, da so ubogi in ne bogati, da so trdni in ne slabi. Zakaj? boste morda prašali.

“Well” zato, ker, če bi bil delavec mrtev, kedo vruga bo pa vzdrževal v tiru tvornice, rudnike, industrijo, kmetijstvo, trgovstvo, promet? Kedo bo pral umazano perilo bogatih, ki se ne morejo sami snažiti in ki so vedno pripravljene plačati za to delo? Kedo bo delal avtomobile, da bodo zamogli bogati divjati po mestnih ulicah? kedo bo delal načrte in gradil stavbe, mostove, prekope, predore, železnice, parnike? Kedo bo učil mladino in vodil odrasle v višjo civilizacijo in s civilizacijo v blagor? Kedo bo zdravil bolnike in se bojeval zoper kužne bolezni? Kedo bo vodil vlake in parobrade, ki prevažajo tovor in omogočajo bogataše, da zamorejo zapravljati denar s potovanjem okoli sveta? Tovariši in tovaršice, ali ni boljše biti ubog in živeti od ostankov iz mize bogatašev, kot pa biti tako sebičen, da bi delavec prisilil bogataša, da bi se moral on sam boriti za življenjski obstoj? Poleg tega, ali niso bogataši vsega obžalovanja vredni, ker nebeško kraljestvo za morejo zasesti edino ubogi, kajti sveto pismo pravi “prej bo šla kamela skozi šivankino uho kot bogatin v nebesa?” Ali niso to tehtni razlogi, na podlagi katerih bi moral vsak delavec stremiti in podvizati se, da bi bil še bolj ubog in še v slabših razmerah kot je danes? Ne skrbite za to življenje in za ta svet; ampak skrbite za posmrtno življenje in za oni svet — tako nas uči mati cerkev, zato na Zahvalni dan vsi v cerkev in zahvalimo se Vsegamogočnemu, da smo živi in ne mrtvi, da smo ubogi in ne bogati.

Zahvaliti se moramo pa tudi, da smemo delati, da smemo trpeti, da smemo služiti kruh v znoju svojega obraza, saj nam vendar učijo, da delo krepi človeka, da dela trpljenje uboge močne. Ali ni toraj dolžnost nas ubogih, ker smo radi dela in trpljenja močni in krepki, da pomagamo onim našim nesrečnim bratom, kateri so bili odločeni, da zasedejo bogastvo zemlje, da uživajo in nič ne delajo? Spominjam se, ko sem čital nekoč govor Mr. Baer-a, ki je predsednik Philadelphia & Reading premogovne kompanije, da je rekël med drugim “God had given to on class the custodianship of the earth’s resources, that we hold these riches in trust for the poor.” — Bog je postavil naš (kapitalistični) razred za varuhe pozemskega bogastva, da držimo mi to bogastvo v oskrbi za uboge. In gotovo; ali ne kažejo kapitalisti kako drage volje dopustijo ubogim nočem uporabljati in uživati pozemsko bogastvo? Well, saj plača kapitalist delavcu kolikor Bog dovoljuje, če pa delavec hoče več, gre pa božji namestnik kapitalistu na pomoč, ker Bog neče, da bi se tratilo njegovo stvarstva za delavca. In zategadel naj bi bil vsak delavec zadovoljen z najnižjo plačo, naj bi bil potrpežljiv in pokoren kot suženj, ker po smrti bo imel delavec vsega v obliči. Največji božji rop so storili oni grozni rudarji na Michigan in oni grozni promogarji v Colorado, ker so se uprli kapitalistom Calumet in Hecla družbe in Colorado Fuel kompanije, za katere je Bog vstvaril baker in premog, da je bil ravno nalašč pripravljen za nje v naši dobi. Ti majnarji morali bi biti zadovoljni z njih usodo, saj jim je bilo že ob rojstvu namenjeno, da bodo šli iz starega kraja na Michigan in v Colorado pod streljo krvav pot potiti; saj jim je bilo že ob rojstvu namenjeno, da bodo za vso krivico, katero trpijo na tem svetu, podedovali na ono stran groba vse božje kraljestvo, kjer se bodo s samim Bogom iz obliča v obliče gledali, in kjer ne bo veselja konca in ne kraja. Ali ni boljše, da je delavec potrpežljiv in ubog in misli edino le na ono velikansko gostijo pri kateri bodo igrale anglejske godbe in pri kateri bodo mastili vsi delavci in njih družine po smrti, kot pa da bi basali naše želodec s puranovo pečenko in z najboljšimi pijačami na tem svetu na Zahvalni dan?

Delavci in delavke in delavske družine, združimo se vsi v cerkvah na Zahvalni dan in molimo vsi skup za bogataše, in prosimo Gospoda na kolenih in s povzdignjenimi rokami, da naj ima usmiljenje z njih dušo, in da naj jih nikdar ne pahne na dno pekla, kjer bo jok in škripanje z zobmi, kajti bogataši imajo že itak na tem svetu pekël, ker se morajo boriti z neumnimi delavci, ki zastavljajo in hočejo večjih pravic do bogastva na zemlji, katero je Bog izročil v oskrbo kapitalistom. Borba kapitalistov z zbesnelim delavstvom za življenjske vdobnosti je čim dalje huja za kapitalistični razred, zato naj gre na Zahvalni dan vse delavstvo v cerkev in naj s božjim namestnikom na čelu kliče proti nebu: “Kriste usmili se bogatincev!”

ZAHVALNI DAN.

Zahvalni dan je tu — in zakaj naj se zahvaljujemo? Stavke vse okoli; delavec pritiška se v prešo nenasiatnega kapitalizma. Nekako zakleto je proti trpinu, ki se muči noč in dan za ubogi kruhek. Ne bom imenoval krajev stavk, ker teh je toliko zadnje čase po svetu, da bi vzelo pole papirja za navajanje imen, kjer so se stavke vršile od zadnjega zahvalnega dne. Strahota je, ko čitamo, ko slišimo, ko vidimo gnusno delo onih, ki so obgatali in še bogatijo z žulji trpina delavca!

Na zahvalni dan si predstavljamo črno na belem zapisano jednakopravno svobodo, katera je skrita pod soho “Svobode” v new yorskem pristanišču. Z baklo stoji resno in trdno iz trdega kovinskega blaga. Vsa milobo prostost skrita je pod njo — ni je videti ne čuti križem Združenih Držav. V Colorado, v Utah, v New Meksiki se postopa s pristim tujcem grje kot v Albaniji. Če pride v te zapadne države pripristi človek, ga že kompanijski žendarm zasleduje in podi češ kedo si, kaj si, kaj bodeš povedal ljudem, ali priporočaš izobrazbo, časopise itd. Kot nevarnega ljudstvu tira se poštenega človeka ven iz mesta in naselbin v ondnotnih krajih v spremstvu kompanijskih žandarjev z nabitim orožjem kot razbojnika. In nad delavce, nad mirne domačine po Colorado in po Michigan, importirali so tolovajske izmečke človeštva, da morijo in streljajo mirne mešane, katerim je bil jarem pretežek, kateri se hočejo rešiti sužnosti, kateri zahtevajo človeške pravice do življenja. Oh svoboda ameriška, kako te zlorablja kapital! Strelja, zapira in zatira se iste, ki bijejo težki boj z naravo za vsakdanje potrebščine prebivalstva te doline solz. Posvetna in cerkvena gosposka ste združili pest zoper proletarijat, in kriči ter vojaki gonijo delavce pred krute sodnike kot bi bili največji hudodelci, v resnici pa ne zahtevajo drugega kot pravice, najskromnejša plačila za njih trudapolno delo.

Zahvalni dan, kako naj te teptani trpin praznuje? Kapitalist bo obložil svoje mize z vsem najboljšim, kar je produceral kmet in delavec v potu svojega obraza. Preobilice bo vsega v hišah onih, ki nič ne delajo, in tudi v hišah gosposke posvetne in cerkvene. Purani se bodo jedli, pretakal se bo šampanjec, veselih obrazov bodo vsi okoli kapitalističnih mož, in potem bodo drdrali z nabitim trebuchom v avtomobilu v gledališča ali pa v naravo, da se zopet trebuch sprazne za drugo gostijo. Delavec, ki vse to prideluje in proizvaža, mora pa misliti in misliti kako bi obrnil svoje cente, če jih sploh ima, da bi nasitil in oblekel sebe in svoje drage s stvarmi, katere bogatini prezirajo, zametujejo. Mesto puranov in šampanjca bo dobra vsakdanja jed, v mnogih hišah bo pa še tega manjkalo in delavec sesati bo moral palec, med tem ko bo njegov tiran sit purana.

Bogu bi potožili, a tožili smo že veke in vslihal nas ni. Cerkev nas tolaži že leta in leta a za vse gorje nam obeta raj na ono stran groba, obeta nam veselje na onem svetu, na tem uaj bi pa trpeli pomanjkanje v vsem. Kristus je učil, da prej bo šel velboud skozi šivankino uhi kot bogatin v nebesa; isti pa, ki se sami postavljajo za njegovega naslednika, so pa zvesti pristaši od Krista zaničevanih bogatinov in najsrđiteji sovražniki Kristovih prijateljev — ubogih.

Trpin je stebel blagostanja celega sveta; trpin ima vso moč v rokah. Le prečest se, delavstvo, in uvidelo boš, da je delavec devetdesetkrat več kot kapitalistov. In kadar bo delavstvo toliko sprevidelo, da bo poznalo to svojo ogromno moč, takrat prenehalo se bo mezdno suženstvo, takrat imel bo tudi delavec povod slaviti — Zahvalni dan.

Prijatelj lista.

IZSELJENIŠKI ŠKANDAL.

“Sl. Narod” v Ljubljani piše: Izseljevanje je pač v prvi vrsti zasluga državne uprave, ki nima prav nobenega smisla za pospeševanje ljudskih koristi. Državna prava rešuje akte, nalaga davke in globe ter strahuje prebivalstvo, a njeno delo za občni blagor ni vredno piskavega oreha. Če ima taka državna uprava na strani še tako deželno upravo, kakor je na primer na Kranjskem, potem je pač naravno, da ljudje kar beže iz svoje domovine. Samo tekem nekaterih let je klerikalna strahovlada s Kranjskega preganala kakih 80.000 ljudi v Ameriko; klerikalci so žrli in so si z deželnim denarjem polnili žepe, ljudstvo pa je vsled ubožnosti in bede moralo bežati iz domovine.

To avstrijsko mizerijo so velike parobrodne družbe, združene v mogočnem kartelu, krepko izkoriščale. Vse brez izjeme so lovile izseljence in zlasti take, ki so podvrženi še vojaški dolžnosti. Državna uprava seveda ni ničesar videla in ničesar slišala.

V kartelu parobrodnih družb je bila tudi družba Canadian Pacific Railway. Ta družba je ob kartelni pogodbi dobivala in majhen del izseljencev za prevažanje v Ameriko. Ker ima v Kanadi ogromne dežele, še neobdelanega sveta, za kateri bi rada dobivala obdelovalcev, je vrgla svoje poglede posebno na Avstrijo. Tu živi zdrav kmečki stan — tega je hotela zvabiti kanadska družba v svoje pragode.

Kartel parobrodnih družb se je razbil in kanadska družba je začela postopati na svojo roko. Avstrijska vlada je dovolila kanadski družbi izseljeniško koncesijo. Baje je mislila, da s tem oslabi monopol severnonemških parobrodnih družb, da pomaga izseljencem in da povzdigne Trst — faktum je, da je s to koncesijo samo pospešila izseljevanje in mu dala novo smer: Izseljenci niso več šli v industrijalne kraje, nego na kmetijo.

“Slovenski Narod” je bil priv. list v Avstriji, ki se je tej koncesiji uprl in to iz narodnih in iz gospodarskih razlogov. Rekli smo: dokler gredo naši ljudje, če že doma nimajo obstanke, v industrijalno delo v Združene države, je upati, da se jih velik del prej ali slej vrne in da pošljejo nekaj denarja domov, če pa se nasele kot kmetje v Kanadi, se ne bodo nikoli več vrnili, ne bodo nikoli nič denarja poslali domov in so za nas za vedno izgubljeni.

Pri tem nas ni prav nič motilo zatrjevanje podkupljenih zagovornikov kanadske družbe, da je vožnja s kanadskimi parobrodni cenejša, kakor s drugimi parobrodni. Čim cenejša je vožnja, tem večja je zapeljivost za izseljevanje, tem prej se odločijo za izseljenje tudi taki, ki jim tega ni treba.

Kanadska družba je, dobivši koncesijo, začela delati prav po ameriškansko. Že koncesijo je dobila na čuden način, dovolilo jo je pač celokupno ministerstvo, vendar je to v prvi vrsti “zasluga” krščansko-socialnega sleparja barona Weichs Glona. Ta je bil v trgovskem ministerstvu predstojnik oddelka za plovstvo, ta je družbo Avstro-Amerikana pregovoril, da je zastoj prepeljevala in prodajala izseljence v take kraje v Braziliji, kjer so umirali kakor muhe in ta je tudi kanadski družbi preskrbel koncesijo.

Čim je imela kanadska družba koncesijo, je začela eksportirati kmečke ljudi kar na debelo. Podkupljene kreature so ji delale škan-dalozno reklamo. Kandska družba se ni niti en trenutek držala koncesijskih pogojev, od prvega hipa je grešila proti prevzetim dolžnostim, in sicer v taki meri, kakor pač morejo samo ljudje, ki so podkupili vse mogočene odločilne faktorje. Avstrijska korupcija se je v tem slučaju pokazala v vsi svoji nagoti.

Poslanske zbornice pododsek za plovstvo je v več sejah razpravljal o tem velikanskem škandalu, a natančnega ni dognal drugega, kakor da je baron Weichs - Glon bil duša celega škandala. Vlada neče izdati tistih poslanecev, ki so bili od kanadske družbe podkupljeni, da bi jih krepkeje imela v rokah; lopovi trepetajo pred kriminalom in bodo morali vladi papirati, kakor jim bo ukazala.

Izseljeniški škandal je pa tako velik, da je vlada zdaj vendar začela energično nastopati. V Galiciji so zopet zaprli kakih dvesto ljudi, med njimi v Krakovu zastopnika kanadske družbe in Avstro - Amerikane ter 16 agentov kanadske družbe, v Lvovu pa tudi več uradnikov izseljeniških agentur. Samo podkupljenih poslancev ne zapro, dasi ves svet s prsti kaže in dasi spadajo ti pred vsemi drugimi na obtožno klopo.

Zdaj je pač upati, da bo vsaj za nekaj časa konec izseljeniškim škandalom, to je nedopustni propagandi in ubegu vojaški službi podvrženih ljudi, toda izseljeniški problem s tem še ni rešen. Izseljevanje ne bo nehalo, dokler bodo vladale v državi take neznosne gospodarske in javne razmere. Kako naj neha izseljevanje s Kranjskega, ko se je klerikalcem v par letih pospešilo ustvariti take razmere, tako prodajajo vsi stanovi. Miljone je ta črna družba zapravila, ustvarila pa ni ničesar. Miljone je ta družba poganala in zakopala deželo v obupno finančno stanje — ljudstvo pa gineva v bedi in mora bežati iz domovine, da si najde drugod kruha. Državna uprava pa to še pospešuje s svojo brezbriznostjo. Notranja kolonizacija, razbitje veleposestev — to bi bila naloga vladajoče stranke na Kranjskem, pa ta stranka je vedno mislila samo na svojo politično in osebno korist, je prelomila vse svote obljube in samo žrla in žrla — kaj čuda potem, če vse beži iz domovine, kar le more.

Vendar je še ljubezen do domovine naj lepše in najstalneje med tako imenovanimi blagimi čustvi v človeku. Prijateljstvo se razbije ob prekleti samopridnosti in ob črnem egoizmu, ženska ljubezen je mladosti lepa zvezda — ha! ali tudi tu prihaja umazama sebičnost, zadušji, kar je dobrega na njej in ogre ni dušo, da imaš do konca dni trup v sebi iz onega, od česar si mlad bedak pričakoval sreče; in iz ljubezni se porodi iskra sovraštva, ki ti požge, kar je bilo dobrega v tebi. Le ljubezni do domovine ne, ako si jo res kdaj dobil v sreč, kajti četudi je zamorjena z drugo ljubeznijo vred, povrača se ti vedno in zopet in ti je še nekaj dušni užitek in tolažba. Jos. Jurčič, Doktor Zober.

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro-Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvetljava. — Dobr kuhinja. — Vine brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih KAISER FRANZ JOSEPH I.

in MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

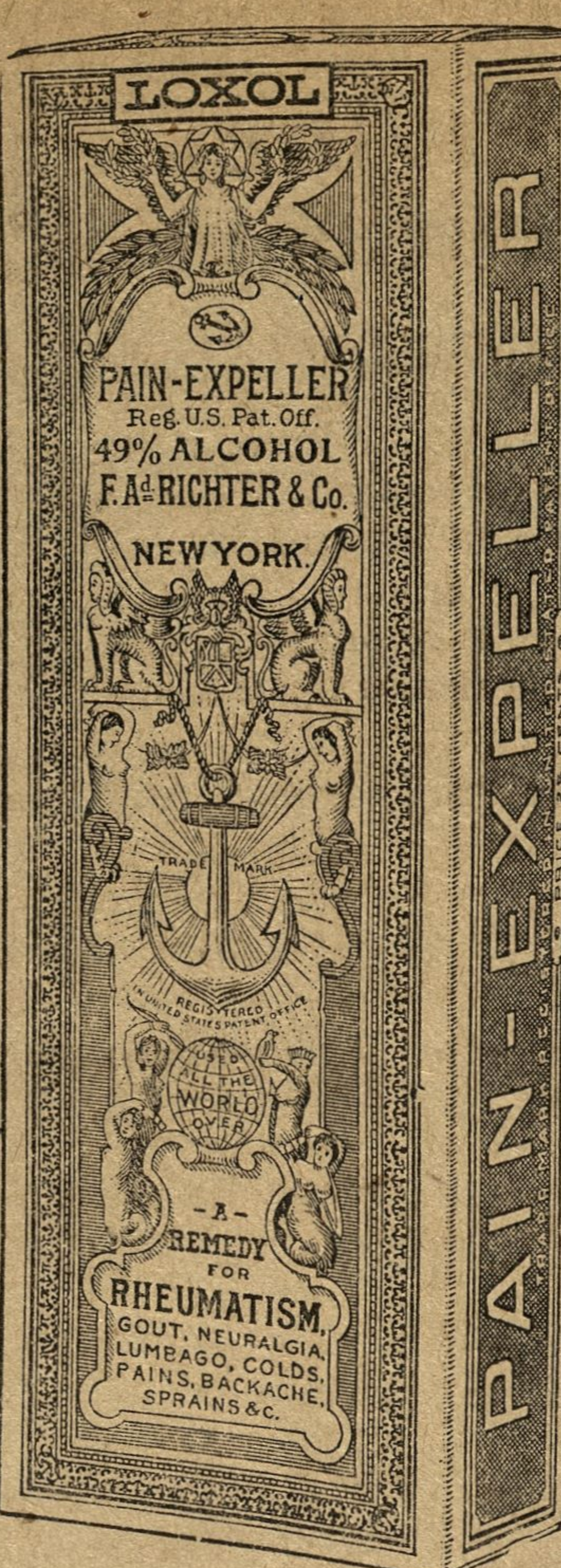
Družbini parobrodni na 2 vijaka: KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodni se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil st obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents, 2 Washington St., New York,

ali za njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi

DR. RICHTER'S Pain Expeller

Prežene bolečine revmatizma, kostnice, mišični revmatizma, gijo ali trganje po željstih, Olatia bolečine in trdosti v členih in mišicah, ne, za hromost ter odrgnjenje, ozdravi prehlajenje, gripo, boleš, in nahod. Zabrani vnetje pljuke in ščanje v prsih.

Ozdravi glavobol in zobobol. 4-5 kapljic v kozarcu vode je vrstno sredstvo za grgranje v vnetja grla.

Če se užije (4 kaplje v kozarcu de) je izvrstno zoper krč v želodcu neprebavljisti.

Pristni expeller pride v zavojih, kakor ga kaže slika.

PAZITE NA NIČVREDNE PONAREDBE. 25 in 50 centov steklenica v lekarni

F. Ad. Richter & Co. 74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

se kaj radi spominjajo Slovenci svojev v stari domovini in jim pošiljajo darove; seveda iz te dežele večinoma le **GOTOVE DENARJE**; v tem oziru je najboljše, da se obrnejo v materinem jeziku na podpisanega, kateri : : : : vse hitro in točno odredi. : : : :

Frank Sakser
 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
 6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E., CLEVELAND, O.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA

„NARODNI VESTNIK”

405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotednik

„NARODNI VESTNIK”

Naročilna za Ameriko:	
Za celo leto	\$2.00
za pol leta	1.00
Za Evropo in Canado:	
Za celo leto	\$3.00
za pol leta	1.50

Dopisi.

Oregon City, Ore.

Zapustivši Chicago, kjer je malo manjkalo, da se zajedno z mojo "bakso" nisem stopil v julijski vročini, obrnil sem se proti severu in se najprej za par dni vstavlil v mestu Milwaukee. Prebivalcev šteje omenjeno mesto kakih 400 tisoč, med katerimi je zlasti mnogo Nemcev. Slovencev je tam baje okoli sedem tisoč. Delajo naši rojaki ponajveč v tovarnah usnja, v pisarnah itd. Nekateri pa imajo tudi trgovino in salune. Kot znano, je Milwaukee prvo večje mesto v Združenih Državah, ki je imelo socialističnega župana in mestno upravo. Pri zadnjih volitvah so sicer podlegli združenim nasprotnikom, a vsi so prepričani, da ne za dolgo. Zanimivo je, da se, vključno s tem, malo manjše socialistične strahovom ni svet podrl, niti ni me sta samega vrag pocitiral, četudi je imelo socialistično upravo.

Sheboygan je zelo ljubko mesto, prostirajoče se ob Michigan skem jezeru, severno od Milwaukee. Tam je naseljenih baje do tisoč Slovencev, ki so večinoma vpo sljeni v tovarnah za stole; pečajo se pa tudi z trgovino in obrtjo.

Willard je ena največjih slovenskih farmerskih naselbin v Ameriki, dasi je še zelo mlado. Slovenskih družin je dozdaj tam kakih štirideset, a vedno še prihajajo novi naseljenci. Na stotine akrov zemlje pa je prodane rojakom, ki se menijo naseliti pozneje. Svet je valovit, zemlja rodovitna in podnebje ugodno za vsake vrste pridelke, kot pšenice, ječmena, oves, ajdo, koruzo, krompir, zelje, kolerabo, pesa, korenje, evetno zelje, kumare, buče in sploh kar se vseje ali posadi. Tudi sadje dobro vspeva, ali izmed vsega je kraj najbolj pripraven za krmne rastline, to je deteljo in travo in s tem se naseljenci tudi največ pečajo. To da najmanj truda in se najbolj zplača; redijo namreč krave mlekarice in prodajajo vrh njo v bližnjem mlekarnu. Kolikor je še neoddelanega sveta poraščen je z srednjevelikim drevjem in sicer z javorji, gabri, bresti, hrasti, divjimi arihi, brezami, lipami, itd. Po gozdih dobiyo se tudi maline, ostrožnice, lešniki in neke vrste divje slive, ki so prav rodovitne in zelo okusne. Kot znano, imajo v naselbinu Willard vso običajno upravo v rokah Slovencev in ker je kraj lep, zdrav in rodovit, prerokovati moremo tej mladi slovenski naselbini najlepšo bodočnost. Wisconsin je v splošnem poljedeljska država, kjer uspevajo vsi poljski pridelki, a najbolj pripravna je za mlekarstvo.

North Dakota je država pšenice. Tam ni gozdov in tudi ne visokih hribov, izvemšji "Bad Lande." Valovite planjave obsejane so ponajveč s pšenico in lanom; drugih pridelkov se le malo vidi, ker je podnebje presuho in zima predolga. Farmerji so velikanski, ali pravzaprav farmerji niso nič večji kot drugi ljudje, ampak farme imajo velikanske: 500 do tisoč akrov, ali pa še več. Po narodnosti so največ Čehi in Nemci. Slovencev poznam samo enega in to je župnik Smoley v češki naselbini New Hradee. Njegova "njiva" prostira se v okrožju 30 milj in kot pravi fant od fare, je med ondntnimi Čehi, Poljaki in Nemci izredno priljubljen. Edini sovražnik so mu menda dolgo-peti northdakotski zajci in jerebi ce, katere pridno pošilja na oni svet.

Tudi Montano smemo šteti med poljedeljske države, dasi je podnebje suho kot v N. Dakoti, ali pa še bolj. Koder si zamorejo pomagati z irigacijo ali umetnim namakanjem, pridelujejo različna žita, sladkorno peso, alfalfa, razno zelenjavo in tudi sadje; po suhih farmah pa se pečajo s pšenico, ovson in lanom. Montana ima tudi mnogo premogovnikov in bakrenih rudnikov. Precej veliko Slovencev dela v premogovnem rovu in Red Lodge, ki je prav lično in prijazno mesto, dalje v Washoe, Bear Creek (medvedje se že davno sprehajajo po prostornih prerih večnih lovišč). Roundup in Klein. Mnogo Slovencev vposlje njih je tudi v topilnicah v Great Falls, Anaconda in E. Helena.

Butte, kjer biva nekaj stotin Slovencev, nahaja se med visokimi hribi, ter šteje okoli 40 tisoč prebivalcev, je toraj največje mesto Montane. Vsa okolica je polna rovov in velikanski vzdigalniki prinašajo dan za dnem tisoče in tisoče ton bakrene rude, na površje. Nekateri znamenitosti mesta Butte so: vzorno organizirano in zavedno delavstvo, socialistična mestna uprava (že drugi trmin, a še ni nič "talanja!") izredno bogati bakreni rudniki, kar vse da pusta okolica in najlepše slovenske devojke pod solncem našega zapada! Delavstvo v Montani je v splošnem zelo izobraženo, razredno zavedno in organizirano; vsled tega imajo v Montani tudi najvišje plače in najboljše delavske pogoje.

V Idaho biva po nekaj Slovencev v Mullan Wardner in Kellogg. Delajo v svinčnih rudnikih, a se nič kaj posebno ne pohvalijo niti z delom niti s plačo.

Zelena država Washington v resnici zasluži ta pridevek, ker zapadni del države je ob vsaki letni dobi zelen. Gorovje Cascade deli državo v suhi in mokri del; seveda se mora to razumeti v prvotnem pomenu besede, ne po tem perenčni slovnici. Kraji vzhodno od Cascade Mountains imajo suho podnebje skoro kot v Montani. Svet je le nekoliko bolj z drevjem poraščen. Zapadno od Cascadev pa je deževja vedno dovolj, in ker tudi zime skoro ne poznajo, je rastlinstvo zelo bujno. Zlasti so se mi dopadli temni gozdovi, zarašeni z velikanskimi drevjem. Najbolj vzhodna slovenska naselbina v državi Wash. je Valley, kjer biva kakih 15 farmerjev. Farme niso nič kaj pridne; kar ostane slani, to rada pa suša uniči. Roslyn in Cle Elum ste mali mestici, kjer je v premogovih rovih zaposlenih precej Slovencev in Hrvatov. Wenatchee je kraj, ki je radi svojega plemenitega sadja znan, ne le po vsej Ameriki, ampak tudi v Evropi. Nahaja se v mali dolini ob Columbia River-ju, prav ob vzhodni Cascade Mountains. Ker je svet za sadjerejo zelo pripraven, kot menda nikjer na svetu, pečajo se farmerji izključno s tem, da si bi izbornu vspevali tudi vsak drug pridelek. Kraj je izredno lep tako, da lepših krajev zastoj iščeš celo v solnčni Californiji, je pa tudi drago po tem: tri tisoč dolarjev za akro z drevjem obsajenega sveta, to tudi niso mačje solze! V Californiji prodajajo se nasadi trsja in oranč po tisoč dolarjev akro! Ampak pravijo, da ga ni kraja na svetu, kjer bi rastle tako krasne in okusne, jabolke, hruške, breskve, češnje itd. Nekateri Slovencev, ki so kupili svet tam pred kakimi desetimi leti za primeroma nizko ceno, napravili so imenitno kupčijo, kajti danes so vredni lepe tisočake.

Spomladi, takole konec aprila ali začetkom maja, si je težko predstavljati kaj lepšega kot je dolina Wenatshee. Lično mesto se s kakimi 25 tisoči prebivalstva, leži ob mogočnem Columbia reki, okoli pa vse belo in rdeče samega evetja. Mamljiva vonjava jabolčnega evetja plava po mehkem zraku, veter nosi bele cvetne lističe, kot snežinke, zlati solnčni žarki loviyo se med duhtečimi cvetovi, na vrhuncih Cascadev pa se solzi več čevljev debeli sneg in njegove kalne solze se izgublja med dračjem in preperelim listjem, ali pa v mogočnih hudournih drve v dolino. — Zapadno od Cascade Mountains je mnogo premogarskih camp, koder delajo Slovencev. Black Diamond je največja slovenska naselbina v državi Washington. Tamkajšni rojaki, ki so vposljeni večinoma v premogokopih, so doma večidel iz zelene Štajerske, deloma iz Savinjske deloma iz Savske doline. Slovencev bivajo nadalje tudi v Issaquah, Benton, Taylor, Ravensdalle in Cumberland. Krain (pošta Enumclaw) je najstarejša slovenska farmerska naselbina na zapadu. Je tam kakih 30 trdnih slovenskih farmerjev, od katerih nekateri so že naseljeni nad dvajset let. Kraj je lep in tla so ugodna skoro za vsak pridelek. Ponajveč pa se pečajo farmerji z mlekarstvom, ker je klima precej vlažna, kar zlasti krmskim rastlinam zelo prija, vrhnja se pa lahko in drago prodja v bližnje obmorsko mesto Seattle.

Iz Seattle rabi "lokomotiva" dobrih 6 ur v piči uri z električno železnico v mestecu Oregon City. V tem mestecu biva kakih

30 slovenskih družin in če se prav spominjam, bolj ljubkega in prijaznega mesteca nisem še videl, nego je to. Zapadni del države Washington in severozapadni del države Oregon, sta kot velikanski grm bujnega bršlina, ki svoje živozelenne barve nikoli ne izgubi. Medtem, ko divjajo snežni viharji okoli newyorskkih nebotičnikov in okoli nepremičnih sten naših Rocky Mountains in še preko njih, ogleduje se sveže zelenje divne pacifične obali v sinjih morskikh valovih in zale morske dekleke imajo v vsakem letnem času dovolj duhtečih vrtnic na razpolago, da kitijo z njimi svojo kraljico v kristalnem gradu na morskem dnu.

Zlasti mesto Oregon City je dom evetja, špeciialno vrtnic! V Orientu škropijo ulice, koder bivajo bogataši, z rožnim oljem, tu pa plava takorekoč rožno olje v zraku, ziblje se na solnčnih žarkih! Gotovo ste že čitali o judovskem junaku Samsonu, ki je tisoč Filištejev z oslovo čeljustjo pobil, cela mestna vrata sovražniku vkral in jih na vrh hriba zanesel itd. Ni ga bilo junaka, ki bi ga ukrotil, ali prišla je lepa mlada Filistejka Delila, pa ga je zvezala! Vidite, mene ni "panala" chicaška vročina, nisem se vstražil northdakotskih pustinj in montanskega pelina, visoko gorovje Cascadev mi ni pristriglo poti in nisem se zgubil v stoletnih washingtonskih gozdih, ali tu med opojno duhtečimi oregonskimi vrtnicami, je pri koncu z mojo korajžo. Že vidim, da sem predolge hlače amerikalnemu dopisu; spis bo prekratek in hlače bo treba zavahati. Kakor je Delila "panala" zvezala Samsona, tako so mene duhteče vrtnice! Ne morem več naprej in ne morem več pisati! Sedim na klopiči pod cvetočim rožnim grmom (prosim, to je konec oktobra!) srkam rožni parfum in rožno olje, ki me obkroža, pa si domišljujem, da sem turški efendi ali paša s tremi konjskimi repovi, da imam celo skladalnice najdražjih čibokov, cel rbnik črne kave, cel harem prelestnih Delil, Fatim in — oprostite, saj so res to malo čudne sanje, ali kdo jih je kriv, če ne duhteče oregonske vrtnice!

A. J. Terbovec.

Dodgeville, Mich.

Hello, urednik N. V.! Ker se že dolgo ni slišalo od nas iz Dodgeville, si morda kdo misli, da smo šli že vsi skebati. Vendar temu ni tako. Mi smo še vedno, in tudi bomo, zvesti in trdni štrajkarji in štrajkare, niti za las nismo drugzega mnenja kakor smo bili prvi dan štrajka — namreč da zmaga pravica nad krivicco. Mi smo toliko zavedni, da uvidimo, da je nas in naše prednike izkoristil kapital, in da bi izkoristil kapital tudi naše potomce, če bi se mi ne postavili po robu in se ne bi spuntali kopičiti drugim milijone, sami pa naj bi bili lačni in raztrgani. Mi smo danes in bomo v bodoče kot skala trdni stavarjari, in to je naša možka beseda, naša sveta obljuba, na katero se lahko vsi stavarjari te okolice povsem zanesejo. To je še dobro, da imamo delavske časnike, med katerimi zavzema Narodni Vestnik častno mesto, da si lahko medsebojno poročamo o stanju stavke v tem ali onem kraju. Če ne bi bilo teh časnikov, ne bili bi združeni delavci v svojih mislih kot smo danes, in prodani bi bili v najrjogo sužnost. Nismo več slepi, tudi vsi skebi ne, da bi ne videli, kateri časnik je za delavske koristi in kateri ne. Ako je časnik zoper delavstvo, biti mora tudi delavstvo zoper tak časnik; če je pa časnik učitelj in buditelj delavstva, potem je tudi dolžnost delavstva da taki časnik podpira. "Bojkot vsem našim nasprotnikom!" to naj bo naše geslo, če hočemo sami sebi dobro. Zahteve naše so malenkostne, so pravične, so nepretirane; in če deluje ta ali oni za propast teh zahtev in za zmago krivice, je naša dolžnost, da zavijemo takim nasprotniku, takem škodoželezu vrat.

Danes ko to pišem, dne 13. novembra, smo imeli malo rabuke pri Superior rudniku. Potem so prišli vojaki s puškami, bajoneti in sabljami, in so nas stražili dokler je prišel vlak in smo se odpeljali v senci bajonetov v Houghton. Ko smo prišli pred Court house je naš "dobri prijatelj" šerif Cruse še spal, ter smo mogli nje-

gove milosti čakati kake pol ure. Ko je prišel, se je nas menda prestrašil, ker prašal je "what are we going to do with all these people?" Zgubil se je pa kmalu menov da v svoj urad, in kmalu potem dobil je vsak izmed nas kos papirja, katerega smo dali za klobuk kot potrjeni fantje, ki grejo iz na bora, in marčali smo skupno nazaj proti Houghton, kjer so nam burno ploskali in grmel je iz grl delavskih prijateljev pozdravni klic "Hurra for W. F. M!"

V Isle Royal rudniku ni še nobenega skeba, in ponosni smo, da se tudi naši rojaki poleg vrlih naših bratov Hrvatov tukaj tako krepko držijo unijske misli — "z združenimi močmi v boj za pravico." Okoli rudnika lazi le nekaj starih Kozenčekov in navolivi so tudi po kontrii nekaj rudarstva nezmožnih propalih in nevednih ljudi, ki zgedajo kakor Arabei. In še ti nečajo delati, in mnogi, ki so le nekoliko bolj zavedni, ki se cenijo za človeka in ne za nemo živino, so kompaniji ušli, in so se podali odkoder so prišli, tako, da je naša zmaga bližje in bližje in kompanije se bodo seldnjč morale vdati, makari, da imajo še toliko milijonov denarja na razpolago. Naši tovariši križem Združenih Držav nas podpirajo z denarjem v tem hušem boju, in, četudi je ta podpora komaj za najskromnejše življenje, mi ostali bomo zvesti delavskemu stanu, katerega sinovi smo, in se ne podamo dokler nam kompanije ne dovolijo naših malenkostnih zahtev.

Kompanije imajo naročila za baker, katere bodo morale izpolniti, če nečajo trpeti ogromne zgube in katero jih vežejo pogodbe. In, če bi naši Slovencev, to je stari naseljenci, danes odložili krampe in lopate, prinesel bi Božič industrijni mir na bakreno okrožje. Hrvati in Finci se izvrstno drže; tako tudi mlajši Slovencev. Stari Slovencev, ki so služili denar tukaj že po 20 in več let, in kateri imajo večinoma po par sto težko za služenih prihrankov, so pa skoro vsi skebi, in ti skebi potegnili so še nekaj plahih in nevednih Italijanov iz tužne in svete Kalabrije za seboj. Starih Slovencev skeba okoli šestdeset odstotkov, in če bi ti odložili orodje, pustili bi tudi Italjani delo — in delavstvo bi triumfiralo v sijajni zmagi v nekaj dneh. Mnogo starih Slovencev, ki skebajo, se zavedajo da so kompanije z delavstvom krivično postopale; oni se zavedajo, da so bile rudarske razmere po Michigan mnogo slabše kot so rudarske razmere po drugih krajih, kjer je pripoznana unija; oni se zavedajo da je naša borba povsem pravična in da bi naša zmaga koristila tudi njim in sploh vsem delavstvu — vzlie vsem tem so pa izdajice svojih tovarišev in pokorni sluge svojih zatiralcev. V Dodgeville, kakor rečeno je vse ali right. Vse iz drugega mesa so pa nekateri naši rojaki na Baltic in drugje.

Ti možiči so se izneverili delavskemu načelu, so si zakrili obraz in se ne upajo iz hiše. Enim pa ni zameriti, da so šli skebati, ker se bujijo, da ne bodo dobili dividend. Vendar prepričani naj bodo, da tudi oni nimajo iste moči, da bi jo zvišali, četudi jih čuvajo vse Waddel-ove barabe. Dividende ne bo, dokler ne primejo za delo pravi rudarji, dobri delavci, in to smo mi unijski možje — potrkamo se lahko na prsa. Dokler ne zaplota na bakrenem okrožju prapor delavstva, ki je združeno kot en mož v Western Federation of Miners, ne bo miru ne bo svobode, ne bo boljših delavskih razmer, ne bo pa tudi dividend, Mi unijski možje smo isti, ki smo zmožni in voljni dvigniti dividende, če se nas smatra kot može, kot poštene delavce, in ne kot slamnate može, kot hlapce, kot sužnje. Mi ne zahtevamo več kot pravice, in od teh mastnih dividend nam gre nekaj več kot smo dobivali pred stavko za naše mučne in nevarno delo. Vsak naš nasprotnik mora priznati, če je pošten človek, da naše zahteve niso pretirane, in to kar zahtevamo mi danes, kar smo zahtevali prvi dan stavke, to zahtevali bomo tudi v bodoče, rajše kot bi šli nazaj z sužnost, ki bi trpela ne le za nas, ampak tudi za naše potomce. Vi slovenski stavarjari, pustite delo, pojte ven iz rudnikov, da bo zmagala prej poštena stvar, in da ne bo delavstvo drugih narodnosti na slovenski narod kazalo s prstom, češ ta narod je nezaveden, je hlapčevski, je ju-

dežki, je efijaltski.

Pravica mora zmagati nad krivicco, če smo bratje in tovariši ne je po narodnosti in po pokliuu ampak tudi po misljenju, po odločnosti.

Zivelo zavedno delavstvo! Zivelo delavski časniki!
John K. Klobuchar.

Eveleth, Minn.

Cenjeni prijatelj in urednik: Še živim, ker kopriava ne pezebe, in zato evo vam mali dopis iz naše slovenske naselbine Eveleth.

Nimam kaj posebnega poročati. Primarne volitve so za durmi in Slovencev smo častno pridrli z enim kandidatom, rojakom Brincetom, za komisarja. Dne 25. t. m. se vrše slednje volitve, in upati je, da bomo ta dan Slovencev pokazali svojo moč, in bomo šli vsi v borbo za našega kandidata.

V narodnem oziru nekako spimo če tudi je Eveleth največja slovenska naselbina v Minnesoti. Čital sem v Narodnem Vestniku, da so imeli shod na Aurori in na Ely glede zgradbe Slovenskega Doma. Povabili so tudi urednika našega domačega lista, Narodnega Vestnika, na shod, ki je razpravljaj gotovo o marsičem koristnem za slovenski narod in za slovensko delavstvo. Vse kaže, da se drugje bolj zavedajo, bolj gibljejo, da jim je več za izobrazbo, kot je nam na Eveleth. Ali nas bo v narodnem oziru celo Aurora pustila zadaj? Rojaki, skrajni čas je, da se tudi mi zbudimo, in da uvidimo da je namenjeno človeško življenje za vse kaj več, kot za jed in pivo in za rudo kopat. Izobrazba naj bi bil naš princip, ker le z izobrazbo se doseže vse — neizobražen človek je nem kot živina. Zganimo se tudi mi enkrat in žrtvujemo nekaj za napredek naroda, žrtvujemo nekaj, da zgradimo zbirališče, sedež prosvete in kulture tudi na Evelethu. Zganite se vi biznesmeni in skličite shod da se pogovorimo, če bomo vedno toliko zadaj za Finci in drugimi narodi, ali bomo storili kedaj korak naprej. Mi nismo na Eveleth za eno leto, za deset let; mi smo tu za 100 let in še dalje, in zato je treba, da zgradimo Slovenski Dom, kjer naj bi se zbirali in izobraževali tudi naši potomci.

Kar se dela tiče postalo je nekotno (Nadaljevanje na 8. strani.)

ROJAKOM V RAVNANJE.

Rojaki v Ely, Minn., in okolici! Kadar pošljate denar po Ameriki, poslužajte se Bank Money Order, ki je bolj praktičen in cenejši, kakor poštni Money Order. — Premeni se lahko povsod, in v slučajju, da se izgubijo se vam denar v kratkem povrne nazaj. Za vsako pošiljatev dobite pobotnico. Dobijo se pri First State Bank of Ely kjer se lahko v materinščini pomenite. Banka je odprta vsak dan od 9. ure zjutraj do 3. ure popoldne, in vsako sredo in soboto zvečer od 7. do 8. ure. Banka izvršuje tudi vsa druga bančna in notarska dela, posebno se še priporoča za menjavo čekov, katere izplačuje brez odbitkov.

NAZANILLO IN PRIPOROČILO.

Rojak Frank Žnidar je potovalni zastopnik za Narodni Vestnik. Nahaja se sedaj v državi Pennsylvaniji. Rojak Žnidar je pooblaščen pobirati naročnine, oglave in naročila za tiskovino. Cenjene roljake in rojakinje uljudno prosimo, da ga blagovolijo prijazno sprejeti, in da mu grešo na roko.

Spoštovanjem
NARODNI VESTNIK.

Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!
Najboljši in najnovejši
GRAMOFON samo
\$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar. Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljajo druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje poročamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da dete z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi igralne plošče najboljših pesnikov in godbeno po 65c komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi, pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijajo in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki. Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju dovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo plačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & C.
11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: John Intihar, Box 123. Podpredsednik: Fr. Okoren, Box 111. I. tajnik: Frank Peterlin, Box 706. II. tajnik: Anton Lavrič. Blagajnik: Josip Francelj, Grand Av.

Bojniški odbor:
Frank Blatnik, predsednik. Math. Hrovat za mesto. Gregor Gregorič za Spruce Loc. Frank Flatnar.

Nadzorniki:
John Tanko, Frank Štrukelj, John Kapuš.

Društveni zdravnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu in dvanajst zvečer. Dragi rojaki Slovencev in Hrvatov! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezn.

Svoji k svojim!

Podpisani priporočamo cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!
Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat

MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

Gary, Minnesota

Druga in boljša prilika kot Gary, Indiana.

Ko je U. S. Steel korporacija sklenila zgraditi v Gary, Indiana, veličansko jeklarno za \$27,000,000, je mislil svet in korporacija sama, da je to zadnji korak v popolnosti jeklarske obrti. In v očeh znanstva pred sedmimi leti je to tudi bil zadnji korak.

Vendar svet se suče in s svetom suče se tudi znanstvo izdelovalna jekla. Danaes gradi ista korporacija na Gary, v mejah mesta Duluth, Minn., drugo jeklarno, ki bo tako pekašala ono v Gary, Indiana, kot predkora jeklarina v Gary, Indiana, one jeklarne, ki so se prej zgradile. Podjetnost ljudi v Gary, Indiana, je prestavila v šestih letih tamkajšnje ničredne pešene pustanje v cvetoče mesto, ki šteje danes 80,000 prebivalcev. Isti, ki so vporabili priliko, da so nakupili lote v Gary, Indiana, in v okolici, so napravili bogastvo. Ti loti so zvišali stotak na pet tisoč dolarjev, in kdor je investiral \$500, isti je napravil \$25,000 in več, in to v jako malih letih. Tega dejstva smo se mi zavedali, in smo po skrbnem premišljenju nabrali in kupili izvrstno ležeč kos zemljišča tik posestva Steel korporacije v Gary, Minnesota, in smo razdelili ta prostor v tovarniške prostore, bloke, lote za manjša podjetja, trgovine, stanovanja in za prodajo istim, ki hočejo napraviti s špekulacijo denar.

Cene, po katerih prodajamo mi lote, se bodo mnogo povisale v kratkem. V kratkem času 12 do 14 mesecev se je zgradilo na tem prostoru 170 poslopij, vstevši banko, gledališče, saloni, hoteli, hranilišča, dva šola, disča za les, trgovine, mesarije in mnogo stanovanj. Ako hočete mogoče cene tega zemljišča, zgledite se v trudu in dobite stvar zastoj.

Ne čakajte, da bo cena zopet zvišana trikrat ali štirikrat, ampak kupite sedaj in tako boste doleteli vsega dobička.

Posljite po mapo, slike in za listino s koje zamorete zbrati leto, kar loti se prodajajo hitro, in te izvrstne prilike bo mogoče kmalu konec.

GARY LAND CO.

TOWNSITE OFFICE: Suite, 202 Palladio Building
Cor. Commonwealth Ave. & Gary St.
GARY, DULUTH, MINN.

GARY LAND COMPANY
Duluth, Minn.

Gospod: —
Prosimo, pošljite mi brez vsake moje zaveze in brez vsakih stroškov vse podatke glede lotov, katere imate na prodaj v Gary, Minn.
Ime: ..... ulica in stev.: .....
Mesto: ..... država .....

Izstrižite in izpolnite nam ta odrezek in mi vam pošljemo zahtevano.

Črna žena.

Zgodovinski roman. — Priredil Javoran.

(Dalje.)

...ki so jih že obkolili od vseh strani, vsi so mislili, da so že zgu-
...redaj je pa naenkrat pridrvel Kroparski možek, ki je bil ne-
...ostal, z nekoliko oboroženimi vojaki z Mužaklje in je z vso
...avralil na sovražnika. — Zdaj se je vnel ljut boj. Možek sam je
...po Turkih in pobil enega — pet in še več — take moči bi
...nememu možku nihče ne mogel prisoditi; — že se je prenil od
...strutjenih pristašev "krvave kose" in že je zagrabil za roko
...krepkega mladeniča — tedaj pa je njega samega prebodl
...ni meč in — Štefulček je padel mrtev na tla. In skoro v istem
...ku so obležali še mnogi pristaši "krvave kose."

Tako je padel junaške smrti Kroparski možek v boju s Turki
...Jesenicah. Nikdar ni iskal svoje koristi, ampak vedno je le dru-
...pomagal, druge reševal, in tako je bila tudi njegova smrt ju-
...delo za druge.

Vsi Blejci so visoko cenili Kroparskega možka, ker so vedeli, da
...stra glava, ki ve in zna pomagati v vsakem slučaju; ljubili
...kot svojega očeta; zato ni čuda, da si marsikdo ni mogel mi-
...in verjeti, da jih je za vedno zapustil njihov najboljši svetovalec
...monik. Zato so se pa tudi razširile razne govorice, da se je
...prikazal zdaj tu zdaj tam, in ljudje so radi verjeli. Posame-
...velo menili, da je bil možek sploh neumrljiv in da se mora kma-
...pet prikazati. Toda kakor so hrepeneli po njem in kakor so
...možka vendar ni bilo od nikoder več. Padel je v krvav
...boju s Turki pod Mužaklji pri Jesenicah in njegovo srce, ki je
...gorče bilo za Boga, za cesarja, za domovino in za njegove
...brate, je utihnilo za vedno. — Slava zato njegovemu spomi-
...Tudi o "krvavi kosi" od tega časa naprej ni bilo več

Anželj je izvedel in Radovljici samo dejstvo, da je Kroparski mo-
...mrli in da je padla tudi "krvava kosa," brez natančnih po-
...ov o boju in nesreči; toda tudi to kratko poročilo je le povečalo
...griči skrbi, strah in bojazen. Že prej se ji je vsepila v glavo mi-
...kakor svojčas Štefulčku —, da se je France najbrž zapisal
...krvavi kosi." Zdaj so novice, ki jih je prinesel Anželj, v njeni
...le še potrdile in strašno se je mučila uboga žena s slutnjo, da
...boju padel tudi nejn mož. Jokaje je prosila brata, naj gre na
...ne in naj tam poišče kaj natančnega o možu, ki je v oni stra-
...moči spremljal Kroparskega možka na Špiku. Anželj je šel zopet
...in zdaj se ni vrnil pol tedna. Domov prišedši je pripovedoval
...Kroparski možek je zadnji dni pred smrtjo veliko občeval z
...avstrijskim vojakom najemniških čet, ki je nosil dolgo črno
...in ki je bil vedno zelo pobit in žalosten. Nekoč sta oba nena-
...izginila. Čez štirindvajset ur sta se pa zopet pokazala; vojak
...mel vse objokane oči, možek se je pa držal zelo resno. Opazili so,

V SLUŽBI KALIFA.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji.
Spisal Starogorski. — Prevel Dr. Velimir Deželič.

(Dalje.)

— Ti še vprašaš? Kdo ve, ali sem sedaj varen, da ostanem pri
...anju, ko nisem vladar Kdo ve, ali nisem tudi kot tak komu na
...
— Gospodar!
— Da, moja Aiša, vse se mi zdi, da je moje življenje na kocki.
...ve, ali se še jutri vidimo živi.
— Ubog moj gospodar, ne govori tako.
— Zakaj ne, ako to žutim in slutim.
— Ali ni ničesar, kar bi te moglo rešiti iz pasti tvojih sovra-
...
— Ne vem... ne vem! Edini, ki bi me mogel rešiti je moj stari
...atelj Wadha el Ameri. Ali oropali so mi ga...
— Znašiti bi jaz lahko poslala pismo Wadhi el Ameriju, naj
...k tebi.
— Hešam se je zganil pri teh besedah.
— Nikakor, pri Alahu. Lahko bi zvedeli to moji sovražniki in
...titi bi, da jim snujem pogodbo. To bi pospešilo moj padec.
— Ali, gospodar, morda se pa vendarle preveč bojiš.
— Pusti me. Vem dobro. Nisem sicer preoprežen, ali jaz poznam
...judi.
— Ali kaj storiš?
— Vse svoje zaupanje stavim v Alaha. Ako mi ne pomore on,
...ne pomore nikdo.
— Imaš prav!
— Če mi ne pomore on, je vsa druga pomoč zaman. Zato idi v
...pe sohe in me pusti samega. Ako te bom potreboval, te pokličem.
— Aiša je odšla in Hešam se je vglobil v molitev.
— Ni minilo niti deset minut, kar ga vzdramijo iz molitve trije mo-
...udarci na vrata.
— Kalif plane pokoneu. Obraz mu je postal blede, kakor mrliča in
...k preplašen je zrl na vrata.
— Alah, kaj pomeni to?
— Še en udarec se je slišal na vratih.
— Hešam je pograbil sabljo in šel k vratom in zaklical:
— Kdo je?
— Jaz sem, gospodar — se je odzval glas.
— Kdo je ta jaz? — vpraša kalif.
— Ali me ne poznaš po glasu. Tvoj suženj sem. Wadha el Ameri.
— Kalifu se je razvedrilo lice in takoj je odprl vrata.
— Kaj te nosi tako pozno k meni, dobri moj Wadha?
— Strah.
— Hešam stopi korak nazaj.
— In kaj je vstrašilo nevstrašenega mojega prijatelja.
— Nevarnost, katera ti preti.
— Meni? — vpraša Hešam e plahim glasom.
— Da, tebi.
— In kaka nevarnost je to?
— Velika in strašna.
— Mar smrt?
— Da, smrt, — odvrne Wadha el Ameri.

kako je krošnjar skušal tolažiti vojaka. Kakor je bilo razvidno, sta
...morala biti že dalj časa znana in prijatelja; često so tudi slišali, da je
...možek vojaka klical z imenom "France". In ko je možek umrl, je
...vojak žaloval za njim kakor za svojim očetom. Vojak pa ni padel
...v boju, ampak se je z nekaterimi drugimi tovariši umaknil nazaj
...proti Radovljici.

Zalka se tudi po tem poročilu ni mogla rešiti skrbi in dvomov.
Naj bo-li cesarski vojak — njen mož — France? Kako in čemu pa
je šel k vojakom? — Ni li to vse zmeta, prevara — napačna sled?

Toda vse okoliščine so se tako natanko ujemale — in celo ime. —
Ne, Zalka ni mogla več strpeti, hotela je gotovosti, jasnosti. Zato
se je napotila sama proti Radovljici in če bo treba, še dalje, da se
prepriča o resničnosti ali o ničevnosti svojih slutinj in domnevanj.
Na poti jo je spremljal brat — Anželj.

Toda zastoj sta naredila pot; da, še v večji negotovosti sta
se morala vrniti domov. Izvedela sta namreč, da avstrijskih najem-
niških vojakov, kar jih je bilo prišlo na Bled v pomoč kmetičkemu
puntu in kar jih je bilo v spremstvu Andreja Kranjskega, ni bilo
več na Gorenjskem. Ko so namreč Turki pobili "Krvavo koso," so
tako odhiteli po dolini proti Koroškem, tako da oni pač niso imeli
vzroka še dalje ostati na Gorenjskem, zlasti ker gorenjski plemeni-
taši in graščaki niso mogli tako hitro zbrati večje vojske, ki bi uda-
rila za sovražnikom.

O vojaku, ki bi bil v kakoršnikoli zvezi s Kroparskim možkom, ji-
ma nihče ni vedel ničesar povedati.

Tako se je vrnila Zalka vsa obupana z bratom na Brda. Misli-
la je, da se ji bodo zecelile skeleče rane; toda ponovno so se ji odprle
— in še bolj široko in še stokrat hujše so jo skelele kot prej; od zadaj
je jokala še bolj nevtolažljivo nego prej. In kako naj bi tudi ne? Vse
slutnje in vsi upi, ki so jih v tajnih globinah njenega ljubečega in
koprnečega srca rodili vsi čudni dogotki zadnjih dni, so bili zo-
pet naenkrat uničeni, kakor naenkrat uniči slana v pomladnih mrzlih
jutrih ponižne vijolice, ki so ravnokar vznikle iz probujajoče se
narave, ali nežnobe zvonce, ki so ravno začeli zvoniti mladi naravi
k poroki in oznanjati njeno krasoto.

V dolgih nočnih urah je trpela še več; še pogosteje je sanjala o
Francetu. Zdaj je stopil skozi vrata z dolgo, črno brado, pa vendar
je takoj spoznala njegove poteze in ji strastno stisnil roko ter jo
objel, zdaj se ji je zopet prikazal v spremstvu s "šrno ženo" in se
obnašal tako mrzlo in tako tuje, kakor bi nje — Zalka — nič več
ne poznal ali kakor bi jo celo nidar ne bil poznal.

Anželj je dobro razumel nesrečni položaj svoje sestre; zato je
bolelo tudi njega. Sklenil je še enkrat napeti vse svoje sile, da bi
pogledal za temni zastor skrivnosti onega vojaka; toda kaj, ko se ni
vedel obrniti ne kod ne kam, ok nikoder ni mogel najti najmanj-
še sledi do njega. Ves onemogel ni vedel druge pomoči, kakor da je
dan za dnevom skušal tolažiti svojo sestro in ji lajšati bol v njenih
trajevih dnevih.

EDNAJSTO POGlavJE.

Nazaj med gore, v narave kras!
V deželo, kjer Sava svoj vitki stas
še mlada in čila vije po dobravi.
Nazaj med gore, kjer črno oko
jezersko smehljaje kot zemlje nebo
podzravlja te v svoji prelestni ljubavi.
Nazaj med gore, kjer cvetke cveto —
ljubezni znanik; kjer ptice pojo
skrivnostne popevke kot v rajski višavi.
skrivnostne popevke kot v rajski višavi.

(Dalje prihodnjic.)

— In kdo se drzne — reče kalif in na obrazu se mu je pojavila
bolest — da se lotuje posvečene osebe kalifove.
— Oni, kateremu ni ničesar sveto, oni, ki hoče biti to, kar ti,
kalif.

— Mar Muhamed?
— Rekel si.
Jezno je udaril Hešam z nogo ob tla in vzkliknil:
— Lopov! Ali ne more čakati, da umrem. Saj je on moj zako-
niti naslednik.

— Da. A ti še nisi tako star.
— Ali ni rešitve — odvrne Hešam resignirano.
— Pač. Ako bi ne bilo rešitve, bi me ne videl tukaj.
— Ne trati toraj časa in mi hiaro povej, kaj storiš.
— Takoj, ali najprej te prosim, ne pritivi se in me ubogaj slepo,
ako ti je glava draga.
— Ubogam.
— Za nekaj trenutkov pridejo sem Muhamedovi ljudje, da te
zadavijo.

Hešam omahne v nekaki omotici pri teh besedah.
— Alah, ali že ni prepozno.
— Ni.
— Kaj naj storim?
— Hitro se preobleci v preprosto obleko, katero sem prinesel s
seboj in jo pustil zunaj pred vratni. Nato pobegneš.
— Pobegnem. Kam?
— Kamor te popeljem.

— A kje je to mesto, kjer me ne najde moj sovražnik? Ako bi
se skrnil v globičino morja, bi me našel.
— Ne vstrašiš se, kar ti povem — reče Wadha.
— Povej, le povej!
— Odvedem te za nekaj časa v posebni oddelek dvorskih ječ.
— V ječo! — vzklikne Hešam.
— Ne boj se. Samo kratak čas bo trajalo to in moja skrb bo, da
ti ne bo manjkalo ničesar.

— Strašno — reče Hešam. — Ne, to ne more biti!
— In vendar je to edino mesto, kjer te ne bo iskala roka nasil-
neža in samozvanca.
— Ne morem.
— Torej voliš smrt.
— Smrt.
— In še tako strašno.
— Ne. Z mečem se branim.
— Nič ti ne pomaga.

Nekoliko časa nato se je kalif Hešam vendarle odločil za pred-
log Wadhi el Amerija.

Ta je takoj prinesel sveženj, v katerem je bila preprosta
obleka.

Nekaj časa je poteklo, predno je Hešam slekel sijajno obleko
in oblekel beraško. Nato se je pogledal v srebrno zrcalo, ki je viselo
na steni in djal:

— Izgledam, kakor Harun al Rašid, ko je naskrivnem obisko-
val hiše svojih podložnikov.
Wadha nabere ustne.

Zdelo se mu je žalostno, da se prvak države spominja slavne-
ga prednika v hipu, ko mora sam v ječo. Ali čas je tekel in trebalo
je izvršiti to, kar se je določilo.

— Hitiva — reče Wadha el Ameri. — Še malo trenutkov in
prepozno bo.

(Dalje prihodnjic.)

ZNAK DOBRE OBLEKE

DVE VELIKI TRGOVINI
DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za
moške in fante; najboljšo blago
po primernih in poštenih cenah.

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, naj-
novejše premikajoče slike,
obsegajoče črtice iz celega
sveta. Slike so jako poučljive
in tudi zabavne. — Menjava-
mo jih vsak dan. — Za obil-
len poset se priporoča

VOĐSTVO.

Prepričajte se o istinitosti!

Poskusite enkrat soček mojega naj-
boljšega rdečega vina iz Euclid groz-
dja. Za pristnost jamčim, ker ga lahko
rabi vsak mašnik pri sv. daritvi. Vina
imam veliko v zalogi. Cena \$24.00 bar-
rel. Postrežba točna in v popolno zado-
voljnost.

Za obilna naročila se priporoča

Louis Lah,

trgovec z vinom

1033 62nd St., N. E., CLEVELAND, O.

John Bartol

CHISHOLM, MINN.

Grocerijska prodajalna

NAJSTAREJSI SLOVENSKI
TRGOVEC V MINNESOTI.

PRIHRANIM VAM DENAR
NA VSEH POTREBŠČINAH.
PREPRICAJTE SE!

Frank Veranth

ELY, Minn. - Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM
ZA NAROČILA TRDEGA IN
MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravocasnno, da
boste imeli kadar rabite.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved

CHISHOLM, MINN.

Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM
ROJAKOM V OBILEN
POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z
VSAKOVTRSNIMI
PIJAČAMI.

Elco Theatre

ELY, MINN.

VAM VEDNO NUDI NAJ-
BOLJŠE PREMKAJOČE
SLIKE, PETJE IN DRAMA-
TIČNE PREDSTAVE. ZA-
TO STE VLJUDNO VAB-
LJENI, DA NAS OBIŠČETE.

Naše predstave so dobro izbrane
za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.

Predstave se začno vsak večer
ob 8. in 9. uri. — Za sobote in
nedelje imamo posebne pro-
grame, katerih ne smete za-
muditi, da ne boste obžalovali.

J. A. GRAVES, lastnik

Helo prijatelj!

Kadar si žejen, ali če te tare
maček, oglasi se v gostilni

"Pri mačku"

(Anchor Bar)

Kadar prideš s poulično karo,
oglasi se na 311-3rd Ave. za
dobro pokrepčilo ali za vse dru-
ge posle, kjer boš vedno dobro
postrežen.

na 311-3 Ave.

HIBBING, MINN.

JOHN POUŠHA, lastnik.

First National Bank,

EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK
\$122.000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse crte.

Placamo obresti po 3 od sto.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE
NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDA, KI SO
ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

FIRST NATIONAL BANK

Chisholm - - Minn.

Kapital \$25.000. Preostanek \$29.318.
Osebna odgovornost \$5,000.000.

Obrestuje denar po 3%

Prodaja parobrodne liste in posilja denar
na vse strani.

Posebno pozornost dajemo Slovencem.

Pridite in se prepričajte!

CENTRALNA LECA.

ČISTO NA NOVO
OPREMLJENO.

SOBE S PARNO KURJAVO,
TOPLO IN MRZLO VODO.
UREJENE PO NAJBOLJ MO-
DERNEM NACINU.

Park Hotel

ILIJA RATKOVICH, lastnik

ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE
IN SUPERIOR STREET

TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.

SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET.
CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

Fitger Brewing Co.

Duluth - Minn.

Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in stekleni-
cah varjeno iz pristnih snovij.

Josip Gerzin

zastopnik za ELY, Minnesota.

M. F. SKALA, agent za

"Pabst" Milwaukee in "Peoples" Duluth pivo.

Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake
vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.

Še uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v

ELY, MINN.
Telephone No 52.

Iko mrtveje. Prilježala se nam je starka zima, in poleg te nadloge zgrubilo se nekateri delo. Delo dajalci postajajo osabni in bossi nosijo tudi glave bolj po konci, in ne poznajo delavca. Nek boss iz Gilberta je hrabrejši kompanijski junak, kot je bil famozni Effjalt med slavnimi Špartanci. On ima nek moderni bič in delavce jih bo fasal čez dolgo zimo, da bo joj. Pomagati se ne more, združenja ni, unije še tudi ne, in tako ima kapitalistični moloh po polnoma proste roke potlačiti uboga delavca popolnoma v blato. Kapitalist dobro ve, da je tukajšnje delavstvo nesložno, da ni združeno, da je brez voditeljev, in zato pritiska nadenj z vso kruto silo; kaj njemu mar, če je pomanjkanje v hiši, kaj njemu mar, če so otročiči, katere porodi delavska mati, lačni in slabo oblečeni. Kapitalist ima trje sree kot kaka punca, ki odbije iz gotovih vzrokov vse prošnje fanta; kapitalist ima trje sree kot je kremen, in bič bo švilgal po delavstvu, dokler se delavstvo ne prešteje in ne preeni svoje moči. Delavstvo je skopalo bogastvu za milijone in milijarde, zgradil je velikanske palače, sam pa se potika po majhnih, revnih kočah in mora premišljavati kaj naj bi kupil za hrano, da mu bo ostal kak cent. Delavci, ti si s lep! Ti ne vidiš svoje moči; če bi jo videl bi te ne zeblo, ne bil bi lačen ne stanoval bi v razbitih, zaduhlih barakah, ampak imel bi vseh življenskih potrebščin v obilici. Zatoraj delavec zbudi se in spozna svojo moč, delavec stopi v vrste razredno zavednega delavstva in bojuj se v organiziranih krdelih zoper tlačitelja. Le v združenju je zmaga; le v združenju zadobili bomo moč, da nas ne bodo naduti bossi metali z dela. Pridem še.

John Pogačnik

Po domače: Tinčkov iz Berij. skega mosta

Po Evelethsko pa "Shorty."

New Duluth, Minn.

Navadno se vsaki človek ozre po storjenem delu nazaj v dobro, in "opop afoas ojadaf af oiaaxax s je takorekto dokončal. Spomni se vseh zaprek, ki so mu stale na potu dela.

Kakor se človek ozira sam po storjenem delu, tako se ozira v cellem družabnem življenju. V Združenih Držav je Zahvalni dan vsako leto zadnji četrtek v novembru in to še posebej oznanijo predsednik in nekateri guvernerji kot ljudski ali narodni praznik.

Zahvalni dan praznuje vsak po svoje, po svoji moči in zmožnosti. Purani igrajo pri bogatih in tudi pri revnih Amerikancih veliko vlogo. Nekatere družbe dajejo svojim delavcem tudi purane v dar na ta dan, vendar je teh družb le-to za letom manj. To je nekak spomin na žulje, katere je zadobil delavec skozi leto dni trpljenja, največ, seve, v korist svojega bogatega mogotca.

Danes je malo družb, ki se spominjo na delavca na zahvalni dan, in, če hoče delavec imeti purano ali pečenko, mora to stvar trudu drago plačati. Kapitalist postaje osornejši, njemu ni mar, če delavec, njegova žena in otroci stradajo ali ne. Tako dela kapital z delavcem, ki mu množi s svojimi žulji dolarje.

Nastopila bodé huda zima z zahvalnim dnevom. Rudniki in tovarne odslavljajo delavce, ki so se mučili za nje, in so polnili njihove ogromne denarne skrtnje. Bogataš sedel bodé pri gorki peči in lenaril bo v razkožju; delavec pa ne bo imel niti prilike mučiti se za svoj obstoj v hudi zimi. Mraz in glad trla bosta mnogo delavce do prihodnje pomladi, ko bo delavec zopet dobrodošel, da zgrabi za lopato in zopet prične množiti kapital do prihodnjega zahvalnega dne.

Delavci, uvidimo enkrat že, da smo izkoriščani, da nas hoče kapital vreči nazaj v sužnost; uvidimo našo moč, združimo se, in tudi nam bo zasijal enkrat boljše zahvalni dan.

A. P.

RAZNOTEROSTI.

Krvave volitve v Italiji. Volitve v Italiji niso bile tako mirne kakor so to zadrževala vladna poročila. Na Siciliji se je volilo zelo burno. V Girgentiju se je iz revolverjev streljalo. Nevarno je

bil ranjen neki Portolano. V Lodi je bil zaželan župan Bondioli. Ob volitvah so streljali v Bariju, Ferrari, Paviu, Massi Carrari, Mesini, Turinu, Milanu, Sirakuzah, Peruziju in v okolici Florencia. V Messini so v bližini volilnega lokala poiskovali na več krajih zažgati, a ker so oblasti pazile, so se o-genj zadušili, predno se je razširil, a požigalec se je le posrečilo, da so ušli. V Pessozu, Lombardija, se je vnel hud boj. Nekli socialistični govornik je namreč grajal voško v Libiji, čes da je bila nepotrebná. Nekli vojak, ki je bil ob vojski odločan, je zahteval da naj govornik prekljuje, kar je govoril, a socialist tega ni hotel. Nato je veliko bivših vojakov planilo na socojaliste in jih nevmisljeno preteplo. Socialisti so se seveda branili. Vojak, ki je boj povzročil, je bil tudi v Sirakuzah na Viktor Emanuelovem korzu, kjer je bil tudi en volilec smrtnonevarno ranjen. V Montevarchiu pri Florenci sta bila nevarno ranjena liberalni kandidata Gvidon Sestini in sofer prejšnjega poslanca Arturja Luzzatta. V več okrajih je kandidiralo 60 kandidatov, med njimi 48 socialistov. Rekord je napravil Evgenio Chiesa, ki je v osmih okrajih kandidiral; Filippo Turati je kandidiral v šestih in Nicola Barbatto v petih volilnih okrajih.

Čuden duhovnik. V Fiesole pri Florenci so aretirali zaradi poskušene umora župnika vasi Basciano, z imenom Moracci. Ljudstvo je bilo z župnikom že delj časa nezadovoljno, ker je imel pri sebi mlado, zelo lepo deklico. Končno je prebivalstvo vendarle doseglo da je moral župnik dati deklico iz hiše. Dne 22. oktobra je župnik na lov srečal deklico ter jo začel nadlegovati. Deklica pa ga je sunila od sebe, da je župnik padel v jarek. Nato je župnik ustrelil proti deklici, ne da bi jo zadel. Ko je šla popoldne deklica mimo župnišča, je zagrabil župnik za revolver ter večkrat ustrelil za deklico. Tudi žad je ni zadel. Župnik se je nato odpeljal v Fiesole kjer je bil aretiran.

"Kaj mora mlado dekle pred zakonom vedeti? Obširno in podrobno delo po povzetju 2 marki 40 fenigov." Tak oglas je dal v štivne velike dnevnike neki monakovski knjigarnar. Uspeh ni izostal: dobil je 25.000 naročil in razposlal radovednim naročnicam ravno toliko kuharskih knjig. Ko je knjigarjeva zvičaja prišla na dan, so zavidni konkurenti proti njemu vložili tožbo, da mora gornji oglas opustiti. Tožba se teče, toženec se je pa pohvalil, da niti ena naročnica ni reklamirala.

Demonstracije proti škofu. Iz Rima poročajo: Pomožni škof, ki so ga iz Vatikana poslali na pomoč nadškofu v Sassari na Sardiniji, je začel s klerikalno propagando. Temu pa se je upro ljudstvo in tudi zmernejši duhovniki niso bili zadovoljni. V Sassariju se je govorilo, da ima pomožni škof nadškofa v njegovi palači zaprtega. To vest je potrdilo dejstvo, da je stari bolani nadškof nekoga dne ušel v Itrii ter našel pri ondnotnem župniku Carta zavetišče. Ljudstvo je postalo še bolj razburjeno, ko je izvedelo, da je bil župnik zaradi tega kaznovan in suspendiran. In tedaj je ljudstvo v Itrii sklenilo, da demonstrira proti pomožnemu škofu. Pred nekaj dnevi je koralah tisoč mož, katerim je sledilo 600 kmetov in kmetie na konjih iz Ittira v Sassari, kjer so jih slavnostno sprejeli ter jih v triumfnem vedli na prefekturo in pred nadškofovo palačo. Pomožni škof je parlamental s kmeti s posredovanjem svojega ordinarija. Končno je škof preklical suspendirane župnika. V Itrii se je vršila zvečer po starosrdinskem običaju pojedina, pri kateri so pojedli tri na razinju pečene vole, ogljnjsko vino pa je teklo kar v potokih.

Kako se pripravi novo hrastovo pinjo? Novo pinjo se mora pred uporabo izlužiti, ker vsebuje hrastov les kisló barvilo, ki škoduje maslu. Pripravi se takole: Najprvo se nalije vanjo lug in pusti stati nekaj dni v njej, nakar se temnorjavna voda odlije in nadomesti s svežo, ki se pusti zopet par dni stati. To delo se mora tako dolgo ponavljati, da ostane voda čista v pinji. Nato se vzame nekaj vroče vode s sodo in se pinjo s kartačo še enkrat osnaži, z mrvlo vodo izplakne in na solnem ošuši. Nova pinja je pripravljena za uporabo.

Črnilo, ki je postalo gosto, ne

zalivaj nikdar z vodo, ker postane blede; kani vanj par kapljice kisa, s tem ga izčistiš in mu zboljšaš barvo.

Na umivalne skledje iz porcelana ali emajlirane pločevine se kaj rada nabere umazana tolsča. Isto odpraviš hitro, če pomočiš krepko žrpo v sol in ž njo odrgneš skledo.

DRUŠTVENI OGLASNIK.

Društvo sv. Franciška št. 1027, Borštarnjev (Catholic Order of Foresters) v Ely Minn.—Vsakateri, ki mu razmere dopuščajo, da zamore poleg slovenskih Jednot vzdrževati še eno Jednoto, moral postati član našega društva, kaj bi se marsikaj leperega naučil. — Borštarska društva imajo lep obrednik, po katerem vodijo svoje pristoje in vsakega od njih, vsak muči lepe dostojnosti pri društvenih sestajah. — Društvo sv. Franciška obreduje slovenske v slovenskem jeziku tako, da je vsakemu rojaku ugodno. Pri nas se lahko zauprejo za bolniško podporo po \$20.00 na mesec in za poršratino \$50.00, \$100.00 in za \$200.00. — Seje se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu v Gleason dvorani, ob 8. uri zvečer. Za nadaljna polajnila se je obrniti na: Paul Bakovich, C. R. Joseph Schweiger, V. C. R. John Matkovich, R. S. Jacob Skala, F. S. John Gouze, T. K. John Toolech, S. C.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J., na Ely, Minn., je najstarejše slovensko podporno društvo Jugoslovanske Katoliške Jednote na Ely, Minn. Redne seje društva se vrše vsako nedeljo v mesecu v Elks Jos. Skala-tovi dvorani, ob 2. uri popoldne. — Društvo vpludno vabi za izžubo roke ali noge \$500.00, za izžubo roke ali noge \$400.00, za izžubo obeh rok ali obeh noge \$800.00, za izžubo enega očesa \$200.00 in obeh ocah pa \$800.00. Ravno tako polnoma v slovenskem jeziku za popolno onemoglost vsled kakorsnekolik ponesrečbe. — Društvo sprejema moške in ženske v oba oddelka svojih članov, ki si ne morete misliti, ki bi vam plačalo toliko podpor; društvo je združeno z J. S. K. Jednoto, ki posluje po popolni vsaki svari. — Če želite, da za vaše podpore lahko popolnoma zasnete. — Za nadaljna polajnila se je obrniti na: John S. K. J., predsednik; Jos. J. Feshell, Box 165, tajnik; Chas. Moritz, Box 319, zastopnik; John Matkovich, Box 77, zastopnik.

Društvo sv. Petra Zveze, v Eveleth, Minn. — Društvo spada pod Slovensko-Hrvatsko Zvezo v Calumet, Mich. — Redne seje društva se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall, ob 8. uri popoldne. Društvo vabi za pristop vse Slovence in Hrvatve. — Slovensko-Hrvatska Zveza zavaruje vsakega člana za svoto \$300.00 smrtne plačije; za izžubo ene roke za pesto \$300.00, za izžubo ene noge pod členkom \$300.00, za eno oko \$150 za izžubo celotico stopala na eni nogi \$150.00, za izžubo treh prstov do tretjega članka na eni roki \$1500.00, za izžubo prsta dobole pri kmetih, kmetih izgubljen prst \$50.00, za izžubo prsta do stopala na nogi \$200.00; član ali članica, ki se mora podvržeti operaciji za izžubo stopala, dobi v slučaju operacije vsaki nekotliko podpore. Žene, ki spadajo k družini, dobe pri se ponorečajo podpore, slednje predložiti morajo zdravniško spričevalo; za izžubo obeh rok \$800.00; za izžubo obeh nog \$800.00; za izžubo obeh rok in nog \$1000.00. — Če želite pristopiti člani ne dobe za prve tri mesece v slučaju notranje boleznin ali notranje dobe, ki se ponorečajo katerikoli način pri delu, dobe pa podporo od prevega dne ponesrečbe. Društvo plačuje \$20.00 bolniško podpore na mesec; po preteku šest mesecev prevzema Zveza bolnega uda za izplačilo podpore za dobo enega leta po \$20 na mesec. Podpora za izplačilo črni izčrta nedeljo v mesecu v Elks Hall, Rojaki! Pristopajte pridno k temu društvu, k Slovensko-Hrvatski Zvezi, četiti sigurni ste, da vam bo društvo, kakor tudi Zveza, natanko izplačala podporo ob času boleznin, v slučaju smrti pa smrtino vašim dečim. — Ako se hoče kdo kaj natančneje posvetovati, obrne naj se do odbornikov, ki so: Frank Kochevar, predsednik; Frank Fezy, podpredsednik; John Lenich, I. tajnik; Frank Prehek, II. tajnik; Frank Bozich, blagajnik. Bolniški obiskovalci; za mesto in Adams Section: John Shutt; za Spruce Location: John Lukanc; za Fayal Location: Frank Jare.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 112, J. S. K. J., v Kitzville, (Hibbing), Minn., vabi rojake Slovence za obilen pristop. Redne mesečne seje se vrše vsako prvo nedeljo po dvasetem v mesecu in to v prostorih M. Chermugelna, Kitzville, Minn., ob 2. uri popoldne. Pri svoji seji je sidenilo društvo, da plačuje članom, opravičnim do podpore, štirje na dan, ali \$24.00 na mesec. — Odborniki: Frank Gorlik, predsednik; Andro Divjak, podpredsednik; Blažina Chermugel, Box 509, I. tajnik; Mich. Sirkbenc, II. tajnik; Marko Majerle, blagajnik; Andro Ozanič, zastopnik. Gospodarski odbor: John Vidzger, načelnik; Frank Koz-Blaž Gorše, načelnik; Jozef Mihelčič, ličar in John Mohor. Bolniški odbor: — Dane Smolečič, redar.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

FRANK VERANTH, Ely, Minn., se rojakom za naročila trdega in mehkega premoga. Naročila pravčasno, da boste imeli kadar rabite.

HELO PRIJATELJ! Kadar si ženjen, ali čete tare maček, oglasi se v gostilni "Pri maček" (Anchor Bar) na 311-1/2 Ave. Hibbing, Minn. Join Povsha, lastnik.

JOSIP INTIHAR, slovenski zidar, rojakom in Eveleth in okolici za razstavna dela, bodisi pri novih gradbav, ali popravah. Dela izvršujem solidno ter po nizkih cenah. **JOSIP INTIHAR**, 206 Monroe St., Eveleth, Minn.

MATH VIDAS slovenska trgovinjakom in slovenskim gospodim iz mesta Biwabik in okolice pripravam svojo lepo urejeno in bogato založeno **GROBELJSKO TRGOVINO**. V zalozji imamo obsežna "čimoliki" moko; dalaj prodajem krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvó in slamo. Cene zmerne, postrežba bolna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vpludno priporočam. **Math. Vidas**, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.

JOHN BARTOL, Chisholm, Minn., **PRODARALNA** Nadarovalnica trgovce v Minnesoti. Prihranimo vam denar na vseh potrebninah. Pripravljajte se!

JOSIP SELIŠKAR ELY, MINN., se priporočam rojakom za obilen obisk **GO-SPELZE**, kjer imamo vedno na razpolo dobro pljačo, istotako tudi lepa prenočišča. — Priporočam se tudi rojakom za vsakovrstna stavbinska dela, katera izvršuje ceno in dobro.

MIKE DANCULOVICH gostilničar, 529 W. Michigan St., Duluth, Minn., pripravljamo Slovence in Hrvatve svojo dobroznano in iz najboljšimi pijanci in smodkami založeno gostilno, katero vodi pod imenom

SLAVENSKI SALOON

v obilni poset. Rojaki dobe lahko tudi gorke jedla, kar je velike vrednosti posebno za otroke, ki potujejo sredi Duluth. Držimo se gesla: "Svoji k svojim!"

KADAR RABIŠ zinsko obleko, v trgovini Jos. Sekula na Aurora (Minnesota, kjer doš veliko zalogo vsakovrstnih oblik po najnižji ceni. — Vsakdo naj se prepriča, predno kupi kje drugje. Cene nizke.

LJUBO BOGICEVICH, 15 Sell-Building, Duluth, Minn., pripravljamo Slovence in Hrvatve za izvršenje pooblastil, kupnih pogojev, voljaskih profenj itd. Posreduje pri družabih in blajni poskodb.

IGNAC HOČEVAR 312 Jackson St., Aurora, Minn., se priporočam Slovence in Hrvatve v mnogobrojen poset gostilne, kjer toči vedno sveže pivo, ter prodaja dobra vina in likerje. Posebno se pa priporočam potujim skozí Aurora, da ga posetijo, ter bodo dobro postreženi.

MARKO MAROLT, gostilničar, Kitzville, Minn., se priporočam rojakom Slovence in Hrvatve v mnogobrojen obisk gostilne, v kateri je vedno dobili sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

PETER MADRONICH SLOVENSKO-VAŠKI POGREBNIK, 41—6th St., Calumet, Mich. Se priporočam cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, Range, Mich., se priporočam Slovence in Hrvatve za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMACIM VINOM** in **TROPINOVCEM**. Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja denar v staro domovino po dnevnem kurzu.

PICTURE FRAME CO Gleason fotografski atilje. Fine slike. Poročne slike naša posebnost. 323 N. 8th St., nasproti pošte, dva bloka od slovenske cerkve. Sheboygan, Wis.

Slovinci pozor

Stem naznanjam Slovenskemu ljudstvu, da imam v zalogi vsa izvrstne obleke za moške. Slovinci ki rabite obleko, obiščite nas. Pri nas se govori slovensko.

Max Wine & Co prva vrata od First National Banke.

Chisholm Minn.

Naznanilo in priporočilo.

Rojakom iz Chisholma in okolice naznanjam, da sem prevzel **Lorenc Kovachevo**

GOSTILNO

Priporočam se Slovence in Hrvatve za mnogobrojen poset. Pri meni se dobi vedno izvrstna kapljica za žejo in fine smodke. Svoji k svojim!

JOHN LAMUTH SLOVENSKI GOSTILNIČAR.

GARY LUMBER CO. Commonwealth Ave. & House Street NEW DULUTH, GARY, MINN.

STAVBNI LES, SINGLI TRDI LES ZA POD CEMENTNI OMET IN CEVI ZA ODVOD VODE STAVBNI PAPIR ZA STENE IN STREHE.

American Exchange Bank

VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvatve v mestu.

Posiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vozne liste.

3% obrestí od vlog.

Delam in popravljam vsakojake harmonike in se pripravom rojakom za naročila. — Andrew Gale, Box 19, New Duluth, Minn.

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-VAŠKI POGREBNIK, 41—6th St., Calumet, Mich. Se priporočam cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMACIM VINOM** in **TROPINOVCEM**. Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja denar v staro domovino po dnevnem kurzu.

PICTURE FRAME CO Gleason fotografski atilje. Fine slike. Poročne slike naša posebnost. 323 N. 8th St., nasproti pošte, dva bloka od slovenske cerkve. Sheboygan, Wis.

Slovinci pozor

Stem naznanjam Slovenskemu ljudstvu, da imam v zalogi vsa izvrstne obleke za moške. Slovinci ki rabite obleko, obiščite nas. Pri nas se govori slovensko.

Max Wine & Co prva vrata od First National Banke.

Chisholm Minn.

Naznanilo in priporočilo.

Rojakom iz Chisholma in okolice naznanjam, da sem prevzel **Lorenc Kovachevo**

GOSTILNO

Priporočam se Slovence in Hrvatve za mnogobrojen poset. Pri meni se dobi vedno izvrstna kapljica za žejo in fine smodke. Svoji k svojim!

JOHN LAMUTH SLOVENSKI GOSTILNIČAR.

GARY LUMBER CO. Commonwealth Ave. & House Street NEW DULUTH, GARY, MINN.

STAVBNI LES, SINGLI TRDI LES ZA POD CEMENTNI OMET IN CEVI ZA ODVOD VODE STAVBNI PAPIR ZA STENE IN STREHE.

American Exchange Bank

VIRGINIA — MINN.

Najbolj pripravna banka za Slovence in Hrvatve v mestu.

Posiljamo denar na vse strani sveta in prodajamo vozne liste.

3% obrestí od vlog.

NEBO CIGARETTES

10 FOR 5c

Najboljše cigarete vseh cigaret

Pristne—bogate—zadovoljive

Izvanredno kadenje, z izvrstnim okusom

Slovenski gostilničarji pozor!

Moja tvrdka, je prva in edina slovenska samostojna, ki importira žganje naravnost s Kranjskega.

IMPORTIRAN KRANJSKI BRINJEVEC,
IMPORTIRAN KRANJSKI SLIVOVEC,
IMPORTIRAN KRANJSKI TROPINOVEC,
HIGH LIVE BITTERS (Grenčec),
PRAVO ZDRAVILNO GRENKO VINO.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JULIET, ILL.

POZOR:

Rojakom po Minnesoti in po drugih okrajih se naznanjam, da se loti, ki so na prodaj v Gary, Minn., pri eni največji jeklarni v Ameriki še lahko dobijo po primerni ceni, to je, za kratke čas. Ker je naseljevanje vedno številnejše, prišla je družina zaključka, da bode morala cene lotam povzdigniti. Zato rojaki, kateri hočete naložiti svoj denar sigurno in da vam bodo možno višje obresti, imate sedaj priliko, da ga vložite v zemljišče na Gary, Minn. Za natančna navodila se je obrniti na:

MARK VOLCANSEK, zastopnik **GARY LAND CO.**, Eveleth, Minn.
FRANK TORKEK, zastopnik, Gary, New Duluth, Minn.

GARY LAND CO.

GEN'L OFFICE, 202 FALLADO BUILDING, DULUTH, MINN.
Townsite Office, Cor. Commonwealth Ave and Gary St., GARY, MINN.

FIRST NATIONAL BANKA

DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - \$500,000.

Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - \$1,550,000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obrestí hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

POZOR!

Vsak, kdor namerava kupiti loto pri jeklarni, katero zida U. S. STEEL KARPORACIJA v Minnesoti, naj si ogleda najpro

New Duluth

To novo mestece ima že nad 150 hiš, izdelane ceste, cementne tlake, vodovod, cevi za plin, električno razsvetljavo, železniško postajo, državno pošto, policijsko varstvo, ognjevarno društvo, ljudsko šolo, katoliško cerkev, hotel, trgovint z železnino, grocerijo in tudi gostilno.

NISMO ZASTOPNIKI. TEMVEČ LASTNIKI

lot v New Duluth-u, radi česar vsak pri nas lahko ceno kupi.

NAŠE CENE SO NIZKE. OD \$375.00 NAPREJ.

Lahka mesečna odplačila. — Pišite v slovenskem jeziku.

ČE STE NAMENJENI POTOVATI V STARO DOMOVINO

poslužite se naše pisarne. Zastopamo vse prekomorske družbe. Pošiljamo potniške vedno preko Chicago v New York.

JOHN GONSKA & CO.

3 SO. 5 AVE. WEST (BLIZU DIPE) DULUTH, MINN.